בעזהשי"ת

ספר

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

אִידִישׁ

חַג הַפֶּסַח

תשע"ח

היכל הקודש

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslov publications:

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh Williamsburg
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh Boro Park
1011 41 Street
718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
845-467-5299

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
845-243-0563

היכל הקודש בלומינגראוו
Heichal Hakodesh Bloominggrove
24 Merriewold Ln S
845-379-1161

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh Monsey
32 Dolson Rd.
347-733-7551

בארץ ישראל
מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב
שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בהתייסדות ע"י כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל
רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225
טלפון רב קווי 04-6708356
פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site:

www.breslevcenter.com

לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at: amazon.com

To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-248-1651

אויסרוימען אויך דעם רוחניות'דיגער חמץ; זען צו העלפן אין שטוב; טראץ די פארנומענע צייט זען צו לערנען יעדן טאג.

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת צו, ב' ניסן, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

געלויבט דעם אייבערשטן אז מיר זענען אריין אין חודש ניסן; דער אייבערשטער זאל העלפן מיר זאלן זוכה זיין צו מקבל זיין יום טוב פסח בשמחה און מיט פרייד, מיר זאלן ניצול ווערן פון חמץ - סיי דער גשמיות'דיגע חמץ און סיי דער רוחניות'דיגע חמץ פונעם יצר הרע וואס ער ברענגט אריין אין אונז עצבות און מרה שחורה, ער איז אונז מטמא מיט שלעכטע מחשבות. יעצט ווען מיר רוימען אויס דעם חמץ פון שטוב דארפן מיר אויך אויסרוימען דאס כעס און מרירות, און זען אז מיר זאלן שטענדיג זיין פריילך און צופרידן.

איך בעט דיר זייער, יעצט ווען מען איז פארנומען אין אלע שטובער מיט די הכנות פארן יום טוב, זאלסט רחמנות האבן אויף דיין ווייב; זע איר צו העלפן מיט די הכנות פאר יום טוב. חכמינו זכרונם לברכה דערציילן (שבת קיט.) אז די הייליגע תנאים און אמוראים פלעגן אליינס עוסק זיין אין די הכנות לכבוד שבת; רב ספרא האט אפגעברענט דעם קאפ פון א בהמה לכבוד שבת, רבא האט אליינס געזאלצן די פיש, רב הונא האט אנגעגרייט די ליכט, רב פפא האט געמאכט די קנויטן, רב חסדא האט געשניטן די גרינצייג, רבה און רב יוסף האבן געהאקט האלץ, רבי זירא האט אנגעצינדן די פייער מיט קליינע שטיקלעך האלץ, רב נחמן בר יצחק האט אליינס אריין געברענגט אלע קליידער און כלים, עיין שם; אויב עס האט געפאסט פאר די גרויסע צדיקים זיי זאלן אנגרייטן לכבוד שבת, זיי האבן זיך נישט געשעמט וכו', זיי האבן נישט געזאגט אז עס פאסט נישט, נאר אדרבה, זיי האבן עס געטון מיט די גרעסטע מאס שמחה, דארפן מיר זיך זיכער העלפן די ווייב אריין צו ברענגען דעם הייליגן יום טוב פסח.

עס זענען דא אינגעלייט וואס האבן נישט קיין שכל; זיי זענען פארנומען צו טון חסד מיט יעדן איינעם, פאר חברים וכו', אבער אין שטוב לייגט ער נישט צו די הענט אין קאלט וואסער. אודאי דארף מען טון חסד מיט אנדערע מענטשן, אבער דאס טאר נישט זיין אויפן ווייב'ס חשבון, חסד הייבט זיך אן אין שטוב. געדענק וואס מוהרא"ש זכרונו לברכה פלעגט שטענדיג זאגן: "א מענטש האט נישט קיין חברים, אויב יא איז די ווייב דער ערשטער"; אלע חברים זענען חברים ווי לאנג זיי קענען האבן א טובת הנאה פון דיר, אבער ווען דו וועסט זיין אין א צרה וועט קיינער נישט קוקן אויף דיר.

יעצט אין די פארנומענע ערב פסח טעג זאלסטו אויך זען אריין צו כאפן אביסל חומש יעדן טאג, א פאר פרקים משניות און לכל הפחות איין דף גמרא, ווייל נאר דאס בלייבט איבער פונעם מענטש. מען כאפט זיך נישט, עס גייט אריבער א טאג נאך א טאג, א וואך נאך א וואך, א חודש נאך א חודש און גארנישט בלייבט נישט איבער פונעם מענטש, נאר דאס ביסל תורה תפילה און גוטע מעשים וואס מיר האבן ארויס געכאפט יעדן טאג.

א גוטן טאג.

...

~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~

נישט דאגה׳נען און די עצה אויף דעם; פסח באקומט מען א מויל צו רעדן צום אייבערשטן, ארויסכאפן יעדן טאג אביסל לימוד התורה.

בעזרת ה׳ יתברך - יום ב׳ פרשת צו, ג׳ ניסן, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך בעט דיר זייער שטארק זאלסט נישט דאגה׳נען; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (סנהדרין ק:): ״לָא תַּעֵיל דַּוְיָא בְּלִבָּךְ, דְּגַבְרֵי גִּיבָּרִין קְטַל דַּוְיָא״, נעם זיך גארנישט צום הארצן, ווייל אסאך גיבורים זענען שוין געשטארבן פון דעם וואס זיי האבן יעדע זאך גענומען צום הארצן.

ר׳ נתן האט געזאגט: ״אויף פסח וועט זיין״; מען דארף נישט דאגה׳נען: ווי? וואס? ווען? ווייל דער אייבערשטער העלפט יעדן איינעם. דער רבי זאגט (ספר המדות, אות בטחון, סימן ט): ״עַל יְדֵי בִּטָּחוֹן אָדָם נִיצּוֹל מִדְּאָגָה״, ווען א מענטש פארלאזט זיך אויפן אייבערשטן גייען אלע דאגות אוועק.

בעט איך דיר זייער, אנשטאט דו זאלסט זיך אויפעסן טאג און נאכט מיט דאגות און מרירות, נעם די עצה פון הייליגן רבי׳ן. געוואוין זיך צו אויסצושמועסן דיין הארץ אויף דיין פשוט׳ע שפראך, פארצייל פארן אייבערשטן אלעס וואס גייט אריבער אויף דיר, זאג אים דיינע ווייטאגן, שמועס אויס מיט אים דיינע ספיקות און בלבולים, בעט אים ער זאל רחמנות האבן אויף דיר - וועסטו גלייך שפירן ווי עס ווערט דיר גרינגער.

מיר רוקן זיך שוין נענטער צום הייליגן יום טוב פסח; דער הייליגער אריז״ל זאגט אז ׳פֶּסַח׳ איז די אותיות ׳פֶּה - סָח׳, פסח באקומט יעדער איד א מויל צו קענען אנהייבן שמועסן מיטן אייבערשטן, און דורכדעם איז מען זוכה ארויס צו גיין פון ׳מִצְרַיִם׳ וואס דאס איז ׳מֵצַר-יָם׳, אז דער מח מחשבה איז אין אין מיצר - אין גלות, צעקוועטשט און צודריקט פון ׳פַּרְעֹה׳ וואס איז די אותיות ׳פֶּה - רַע׳, א שלעכט מויל; א מויל פון קללות. אנשטאט דעם באקומט יעדער איד יעצט א מויל צו קענען רעדן צום אייבערשטן, און אזוי איז יעדער איד זוכה ארויסצוגיין פון זיין גלות מצרים.

יעצט איז די צייט ארויס צו רוימען דעם חמץ - דער יצר הרע וואס ווערט אנגערופן ׳שְׂאוֹר שֶׁבְּעִסָּה׳ (ברכות יז.).

פארגעס נישט אין די יעצטיגע פארנומענע טעג אריין צו כאפן אביסל תורה - בפרט א דף גמרא; געדענק וואס מען לערנט אין היכל הקודש - אריין כאפן תורה תפילה יעדן טאג.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

פון העלפן דעם רבינ׳ס מוסדות פארלירט מען נישט

בעזרת ה׳ יתברך - יום ב׳ פרשת צו, ג׳ ניסן, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד מיין טייערער ... נרו יאיר

איך בעט דיר זייער שטארק, אזוי ווי דו האסט מיר געהאלפן ביז אהער מיטן דריווון פארן מוסד זאלסטו מיר ווייטער העלפן - ביז דו וועסט חתונה האבן. איך בעט פאר דיר יעדן איינציגן טאג, און
~~~~~~~~~~

איך פרוביר צו מאכן שידוכים פאר אלע מיינע תלמידים - בפרט פאר די וואס האבן א געפיל צו מיר. איז ביז דו טרעפסט דיין שידוך בלייב דא אין ישיבה מיר העלפן.

פרעג האברך היקר לי... נרו יאיר וואס מוהרא"ש האט אים צוגעזאגט אויב ער וועט דרייוון דעם ברסלב׳ער באס. איך האב אים געבעטן ער זאל פארציילן פאר מוהרא"ש אז ער דרייווט, ווייל דעמאלט איז געווען א צייט וואס אלע האבן געקוקט אויפן ברסלב׳ער באס, אלע אויגן פלעגן נאכקוקן דעם ברסלב׳ער באס, עס איז געווען נישט אזוי בא׳טעמ׳ט וכו׳. און איך האב געוואלט ער זאל באקומען חיזוק פון מוהרא"ש, ווען ער האט עס דערציילט פאר מוהרא"ש האט אים מוהרא"ש מבטיח געווען אז ער וועט טרעפן א גוטע שידוך. געלויבט דעם אייבערשטן אז ער האט שיין חתונה געהאט און ער האט אויפגעשטעלט א שיינע שטוב.

איך בעט דיר, בלייב מיט מיר ביז דיין חתונה; נאך דיין חתונה זאלסטו מיר אויך העלפן, אבער דעמאלט וועסטו שוין דארפן גיין מאכן פרנסה וכו׳. איז יעצט ווען דו האסט נאך נישט דעם עול הפרנסה בלייב׳זשע דא אין ישיבה און העלף מיר ווייטער מיט וואס דו קענסט מיר העלפן, און בזכות דעם וואס דו העלפסט מיר אויפשטעלן די מוסדות - סיי די חדר און סיי די מיידל שולע וואס איז א פלאץ וואו מען ברענגט אויף קינדער מיט אמונה, אמונת חכמים און יראת שמים, וועסטו זוכה זיין צו עסן די שכר אויף דער וועלט און אויף יענע וועלט.

געדענק וואס דער רבי זאגט: "ארבעטן ארבעט מען פאר די עבירות און געלט געבט דער אייבערשטער". אז דו דארפסט געלט פאר יום טוב פאלג מוהרא"ש, גיי הפצה, אזוי ווי מוהרא"ש האט מבטיח געווען אז ווער עס וועט עוסק זיין אין הפצה וועט אייביג האבן געלט אין טאש.

נאכאמאל, איך דאנק דיר זייער פארן מיר העלפן. וויסן זאלסטו אז איך וויין פאר דיר און איך בעט דעם אייבערשטן פאר דיין שידוך; הלואי זאלסטו בעטן פאר דיין שידוך וויפיל איך בעט פאר דיר - בלי גוזמא. אבער ביז דיין שידוך וועט אנקומען העלף מיר; נישט אז איך וועל זיך נישט אן עצה געבן אן דיר, ווייל דער אייבערשטער וועט מיר נישט פארלאזן און איך וועל ווייטער האבן הצלחה, אבער שענער און בעסער וועט זיין אז עס וועט קומען דורך דיר.

געב אכטונג צו פארן רואיג און געלאסן; עס איז א גרויסע אחריות צו דרייוון א קאר בכלל און זיכער צו דרייוון קינדער.

זע צו געבן צדקה יעדעס מאל פארן פארן, אזוי ווי דער רבי זאגט (ספר המידות, אות דרך, סימן ח): "כְּשֶׁתֵּלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, תִּתֵּן קֹדֶם לִצְדָקָה", פאר מען גייט ארויס אויפן וועג זאל מען געבן צדקה; אויך זאלסטו זאגן תפילת הדרך פארן ארויס פארן. מען דארף בעטן דעם אייבערשטן פאר מען פארט ארויס אונטערוועגנס, און בפרט איינער וואס טראגט קינדער דארף נאך אסאך מער מתפלל זיין און אכטונג געבן אז אלעס זאל אריבער גיין בשלום.

איך ווארט צו הערן פון דיר וואס דו טראכסט צו טון, צי דו וועסט בלייבן העלפן די חדר און די סקול.

א פרייליכן פסח.

...

~~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~~

לערנען דעם רבינ׳ס ספרים; ווער איז א ברסלב׳ער חסיד? א דאנק פארן העלפן די מוסדות; מוהרא"ש זצ"ל בעט מען זאל ארויסהעלפן די מוסדות; מוסדות היכל הקודש האט נישט זיינס גלייכן אין די גאנצע וועלט.

בעזרת ה׳ יתברך - יום ג׳ פרשת צו, ד׳ ניסן, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך בעט דיר זאלסט זיך מאכן א שיעור אין רבינ׳ס ספרים. דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן שמט): "יְכוֹלִין לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה בַּעַל תְּשׁוּבָה גָּמוּר עַל יְדֵי לִמּוּד הַסֵּפֶר שֶׁלּוֹ", מען קען ווערן אן אמת׳ער בעל תשובה אז מען לערנט זיין ספר ליקוטי מוהר"ן; נאך האט דער רבי געזאגט (שם): "מִי שֶׁיֵּשֵׁב וְיַעֲסֹק בִּסְפָרָיו רַק בְּלִי קִנְטוּר וְנִצָּחוֹן, וְיִסְתַּכֵּל בּוֹ בֶּאֱמֶת, אָז בְּוַדַּאי יִהְיוּ נִבְקָעִין אֶצְלוֹ כָּל גִּידֵי קַשְׁיוּת לְבָבוֹ", ווער עס וועט לערנען זיין ספר מיט אן אמת, וועט זיך אים עפענען אלע פארשטאפטע אָדערן און ער וועט ווערן אן ערליכער איד.

דו קענסט זיך נישט פארשטעלן וואס פאסירט ווען מען נעמט דעם רבינ׳ס זאך ערענסט און מען לערנט דעם רבינ׳ס ספרים; עס עפענען זיך אויף אלע פארשטאפטע אדערן, מען הייבט אן בענקען צום אייבערשטן, מען הייבט אן לערנען און דאווענען, און מען לעבט מיט תכלית.

ר׳ נתן זכרונו לברכה האט אמאל געזאגט פאר איינעם: "אינגערמאן, לערן אסאך ליקוטי מוהר"ן, ווייל צו א גוף וואס האט געלערנט ליקוטי מוהר"ן וועלן די ווערים נישט קומען".

אזוי אויך זע צו לערנען שיחות הר"ן און חיי מוהר"ן. דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן שנח): "מיט יעדע שיחה וואס איך שמועס מיט ענק קען מען זיין אן ערליכער איד. נישט סתם אן ערליכער איד, נאר אן ערליכער איד אזוי ווי איך מיין אן ערליכער איד"; און ר׳ נתן האט געזאגט אז ווען ער איז מקורב געווארן האט ער בעיקר פארשטאנען דעם רבי׳ן פון זיינע שמועסן וכו׳.

אויך מאך זיך א שיעור אין ספורי מעשיות. דער רבי האט זייער אויסגעלויבט זיינע מעשיות, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן כה) אז די מעשיות וועקן אויף א מענטש פון שלאף; אפילו איינער וואס שלאפט, ער דאווענט נישט און לערנט נישט, ער זינקט אין עבירות רחמנא לצלן - אויב וועט ער לערנען דעם הייליגן רבינ׳ס מעשיות וועט עס אים דערוועקן פון שלאף, ער וועט פלוצלינג אנהייבן שרייען וואס דער שני למלך האט געזאגט ווען ער האט זיך דערוועקט נאך כמה וכמה שנים: "וואו בין איך אויף דער וועלט?"

אויך זאלסטו לערנען דעם ספר המידות; דער הייליגער רבי האט אמאל געזאגט פאר זיין תלמיד ר׳ נפתלי אויפן ספר המידות: "מיין ליבער הארציגער חבר, אט דער ספר האט מיך געמאכט פאר א איד".

איינער וואס לערנט נישט דעם הייליגן רבינ׳ס ספרים האט נישט קיין שייכות מיטן רבי׳ן; חוץ לערנען איז אלעס נארישקייטן, ווער רעדט נאך פון זיך פארופן א "ברסלב׳ער חסיד". ווייל מען קען נישט זיין א ברסלב׳ער חסיד נאר אז מען לערנט די ספרים פון הייליגן רבי׳ן, אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א׳, סימן קצב): "פָּנָיו שִׂכְלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ נִמְצָאִים בְּתוֹךְ סִפְרוֹ", די פנים, שכל און נשמה פונעם צדיק געפונט זיך אין זיינע ספרים; דער וואס לערנט די ספרים פון הייליגן רבי׳ן דער איז א ברסלב׳ער חסיד, און דער וואס לערנט נישט די ספרים האט נישט קיין שייכות מיטן רבי׳ן.

איך דאנק אלע מיינע תלמידים וואס העלפן מיר באצאלן די איינגעשטעלטע ביי אונז אין די מוסדות; בפרט די אלע תלמידים וואס העלפן צוזאמנעמען 'קימחא דפסחא' און זיי פרובירן מיט וואס זיי קענען מיר ארויסהעלפן. זאלן זיי אלע זוכה זיין צו מקבל זיין דעם יום טוב פסח בשמחה ובטוב לבב, און מוהרא"ש זכרונו לברכה וועט זיכער פועל'ן פאר אונז אלע ישועות און רפואות.

איך מוז דיר פארציילן אן אינטערעסאנטע מעשה וואס האט זיך נארוואס אפגעשפילט; א איד האט אנגערופן ... נרו יאיר פרעגן צי ער העלפט די מוסד היכל הקודש אין וויליאמסבורג, ווייל ער האט געהאט א חלום שבת נאכמיטאג אז ער קומט אריין צו מוהרא"ש אין צימער און מוהרא"ש ז"ל האלט אים פאר: "איך האב א מוסד אין וויליאמסבורג, פארוואס העלפסטו זיי נישט?" האט ער זיך אנגערופן אין חלום פאר מוהרא"ש: "איך גיי זיי געבן פינף הונדערט דאללער פאר פסח", האט אים מוהרא"ש געזאגט: "איך וויל פון דיר טויזענט דאללער"; פארציילט דער איד: "איך בין נישט קיין ברסלב'ער, איך האב סך הכל איין מאל געזען מוהרא"ש בחיים חיותו"; נאך שבת איז ער געגאנגען צו זיין דיין וואס האט אים געזאגט אז אויב דער חלום איז פארגעקומען בייטאג דארף ער דאס מקיים זיין.

מען קען הערן די דרשה וואס מוהרא"ש זכרונו לברכה האט געגעבן פסח שנת תשע"א לפרט קטן אין ישיבה; אינמיטן שיעור - ווען מוהרא"ש האט גערעדט פון די שיינע קהלה וואס מיר האבן דא אין וויליאמסבורג וכו' וכו' - האט זיך מוהרא"ש אנגערופן: "אבער איך מוז אייך זאגן אז איר האט א זאך וואס עס איז נישט דא אויף די גאנצע וועלט"; אלע האבן אריין געאטעמט, קיינער האט נישט געקענט טראכטן וואס מוהרא"ש גייט זאגן, און מוהרא"ש האט דאן געזאגט די ווערטער: "איר האט א חדר וואו מען לערנט מיט קליינע קינדער אמונה פשוטה און די קינדער וואקסן אויף מיט אמונה; יעדעס קינד דערציילט 'מעשיות פון תפילה', מען לערנט אויס די קינדער אז וואס זיי דארפן זאלן זיי בעטן פונעם אייבערשטן; דאס איז נישט דא אין די גאנצע וועלט!" וואויל איז דער וואס האט א חלק און העלפט מיט וואס מען קען ארויס העלפן.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

וואס איז היכל הקודש? לייגען די בריוו מיט א פרישקייט; די נישטיגקייט פון תאוות; נאר תורה בלייבט פון א מענטש; ווי מער תפילה אלץ מער א פרייליכע יום טוב וועט מען האבן.

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת צו, ה' ניסן, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך וויל דיר נאכאמאל דערמאנען וואס היכל הקודש איז. דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן תצה): "אִלּוּ הָיִינוּ רוֹאִין אוֹצָר הָיִינוּ רָצִים בְּוַדַּאי אֵלָיו, וְהָיִינוּ חוֹפְרִים וּמְלַכְלְכִים עַצְמֵנוּ בְּרֶפֶשׁ וָטִיט בִּשְׁבִיל לַחְתֹּר אַחֲרָיו וּלְמָצְאוֹ", ווען איר וואלט געטראפן אן אוצר, וואלט איר דאך זיכער אהין געלאפן און געגראבן דארט כדי צו זוכן ווי מער מען קען נעמען פונעם אוצר, איר וואלט נישט געקוקט צי איר ווערט שמוציג, נאר איר וואלט אריין געקראכן אין בלאטע אבי צו נעמען פונעם אוצר, "וַהֲלֹא אֲנִי אוֹצָר שֶׁל יִרְאַת שָׁמַיִם, וּמַדּוּעַ לֹא יִהְיוּ לְהוּטִים וְרָצִים אַחֲרַי לְקַבְּלוֹ?!" איך בין דאך אן אוצר פון יראת שמים, פארוואס לויפט איר מיר נישט נאך צו נעמען פון מיין אוצר.
~~~~~~~~~~

דער רבי האט אונז געגעבן א סדר דרך הלימוד - א וועג פאר יעדן איינעם צו לערנען די הייליגע תורה; אפילו מען פארשטייט נישט וואס מען לערנט זאל מען ווייטער לערנען, מען זאל זאגן די ווערטער פון די הייליגע תורה, אזוי ווי דער רבי האט בפירוש געזאגט (שיחות הר"ן, סימן עו): "אֵין צְרִיכִין בְּלִמּוּד רַק הָאֲמִירָה לְבַד, לוֹמַר הַדְּבָרִים כְּסֵדֶר, וּמִמֵּילָא יָבִין", דער עיקר זאל מען זאגן די אותיות פון די תורה, אפילו מען פארשטייט נישט, ווייל ביים סוף וועט מען פארשטיין.

זאג נישט אז דו ווייסט שוין פון דעם, נאר נעם אן די ווערטער וואס איך שרייב דיר ווי א נייע בריוו; שטעל דיר פאר אז דו באקומסט יעצט א נייעם שכל, א נייער וועג ווי אזוי דו קענסט מצליח זיין אין לערנען, דו וואלסט עס זיכער געליינט מיט א מורא׳דיגע פרישקייט, אזוי זאלסטו ליינען דעם בריוו וואס איך שרייב דיר.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א׳, סימן סב): "יעדעס מאל ווען מען קומט צום צדיק דארף מען טראכטן ׳דאס איז מיין ערשטע מאל וואס איך קום צום צדיק׳, נישט אז מען איז שוין דא געוועזן און יעצט קומט מען דעם צווייטן מאל, נאר כסדר אנהייבן פון פריש"; אזוי איז מען זוכה צו נעמען פונעם צדיק אלע עצות און אלע חיזוקים.

איך האב נאר איין כוונה מיט די בריוו וואס איך שרייב דיר - איך וויל דיר מחזק זיין אז דו זאלסט זוכה זיין צו אלע גוטס וואס דער אייבערשטער וועט באצאלן פאר אלע וואס לערנען די הייליגע תורה.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (עבודה זרה סה.): א גוי האט געפרעגט דעם הייליגן אמורא רבא: "אִית לְכוּ כִּי הַאי גַּוְנָא לְעָלְמָא דְאָתֵי" איר וועט אויך האבן אזעלכע תענוגים ווי מיר גוים האבן דא אויף דער וועלט? "אָמַר לֵיהּ, דִּידַן עֲדִיפָא טְפֵי מֵהַאי", האט רבא אים געענטפערט, אונזער שכר איז מער ווי אלע ענקערע תענוגים, "אָמַר לֵיהּ, טְפֵי מֵהַאי מִי הֲוָה", איז דען דא מער תענוגים ווי מיר האבן?! א גוי פארשטייט דאך נישט וואס א איד איז; וואס א איד שפירט אויף דער וועלט ווען ער שפירט אביסל נאנטקייט צום הייליגן באשעפער וואס דאס איז דער גרעסטער תענוג וואס איז נאר אויף דער וועלט, האט ער געפרעגט רבא: איז דען דא א גרעסערע תענוג ווי מיר האבן פון אונזערע תאוות?! "אָמַר לֵיהּ, אַתּוּן אִיכָּא עֲלַיְיכוּ אֵימְתָא דְּמַלְכוּתָא, אֲנַן לָא תֶּיהֱוֵי עֲלַן אֵימְתָא דְּמַלְכוּתָא", האט אים רבא געענטפערט, ענקער תענוג איז נישט קיין תענוג וואס בלייבט, ווייל יעצט האסטו הנאה פון דיין תאוה אבער באלד קען זיין אז דער קעניג וועט דיר רופן און באשטראפן וכו׳, און אזוי איז טאקע געווען, אינמיטן רעדן מיט רבא איז אנגעקומען א מעלדונג פון קעניג אז דער קעניג רופט אים, עיין שם.

זעט מען פון דעם אז אלעס אנדערש פון תורה, תפילה און מעשים טובים איז נארישקייטן, ווייל היינט האסטו הנאה און מארגן גייט אלעס אוועק פון דיר וכו׳; דערפאר בעט איך דיר זייער מיין טייערער ברודער, נעם יעצט א גמרא און הייב אן לערנען כסדרן אויפן סדר דרך הלימוד פון הייליגן רבי׳ן. עס איז נישט דא קיין בעסערע זאך אויף דער וועלט ווי לערנען די הייליגע תורה; דאס איז היכל הקודש - נאכאמאל תורה ותפילה און נאכאמאל תורה ותפילה.

בעט דעם אייבערשטן זאלסט האבן א פרייליכן כשר׳ן יום טוב פסח; ווי מער תפילה דו וועסט אריין לייגן פארן יום טוב אלץ מער וועסטו זוכה זיין צו שפירן דעם הייליגקייט פון יום טוב.

תפילה איז א זאך וואס באהעפט דעם מענטש צום אייבערשטן; ווי מער א מענטש רעדט צום אייבערשטן און פארציילט אים אלעס וואס ליגט אים אויפן הארץ, אלץ מער ווערט דער מענטש צוגעקלעבט צום אייבערשטן און עס הייבט אן שיינען אויף אים די שכינה הקדושה.

זיי געזונט און שטארק.

...

~~~~~~~~~~

איך האב זייער געוואלט זיין ביי דיין סיום

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת צו, ה' ניסן, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד הילד ... נרו יאיר

זיי מיר מוחל אז איך בין נישט געווען נעכטן ביי דיין סיום אויף ששה סדרי משנה.

איך בין געפארן נעכטן באקן מצות פאר מיין טאטע שליט"א; גלייב מיר, איך האב זייער שטארק געוואלט זיין ביי סיום. דאס איז ביי מיר חשוב'ער פון אלעס, איך האב אויפגעשטעלט די ישיבה און חדר מיט מסירת נפש ממש, און יעדעס מאל א תלמיד הישיבה פארציילט מיר אז ער מאכט א סיום מסכתא געבט דאס מיר כח ווייטער אנצוגיין מיט מיין ארבעט.

איך בין נישט געווען אין ישיבה נעכטן א גאנצן טאג ווייל איך האב געהאלפן מיין טאטע שליט"א באקן מצות; איך האף אז דו וועסט מיר מוחל זיין אז איך בין נישט געווען ביי דער סיום, איך וועל עס דיר אם ירצה ה' באצאלן ביי א צווייטע געלעגנהייט.

יעצט הייב אן נאכאמאל ששה סדרי משנה און גיי כסדרן א פרק נאך א פרק, אזוי זאלסטו לערנען דיין גאנץ לעבן. אפילו דו פארשטייסט נישט וואס דו לערנסט דאך זאלסטו ווייטער לערנען און זאגן די ווערטער, ביז דער אייבערשטער וועט דיר עפענען דיין קאפ און דו וועסט זוכה זיין צו פארשטיין די הייליגע תורה.

קוק וואס דער רבי האט דערציילט, ווי אזוי ער האט אנגעפאנגען לערנען ווען ער איז געווען א יונג קינד (שבחי הר"ן, אות ח): "וְסִפֵּר שֶׁכָּל לִמּוּדוֹ בָּא לוֹ בִּיגִיעָה גְּדוֹלָה", דער רבי האט דערציילט אז עס איז אים זייער שווער אנגעקומען צו לערנען ווען ער איז געווען יונג, "כִּי בִּתְחִלָּה הָיָה לוֹמֵד מִשְׁנָיוֹת וְלֹא הָיָה מֵבִין לִמּוּדוֹ", ער האט געלערנט משניות אבער ער האט נישט פארשטאנען וואס ער לערנט, "וְהָיָה בּוֹכֶה הַרְבֵּה לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיָּאִיר עֵינָיו", וואס האט ער געטון? ער האט זייער אסאך געוויינט צום אייבערשטן אז ער וויל זוכה זיין צו פארשטיין, "וְהָיָה בּוֹכֶה וּבוֹכֶה כָּל כָּךְ עַד שֶׁזָּכָה שֶׁיּוּכַל לִלְמוֹד מִשְׁנָיוֹת", איך האב אזוי סאך געוויינט צום אייבערשטן - זאגט דער רבי - ביז איך האב זוכה געווען צו קענען לערנען און פארשטיין משניות. "וְכֵן אַחַר כָּךְ לָמַד שְׁאָר סְפָרִים וְלֹא הָיָה מֵבִין גַּם כֵּן", נאכדעם האט דער רבי געלערנט אנדערע ספרים און ער האט נישט פארשטאנען וואס ער לערנט, "וְהָיָה בּוֹכֶה וּבוֹכֶה גַּם כֵּן הַרְבֵּה מְאֹד עַד שֶׁזָּכָה לַהֲבִינָם", האט ער ווייטער געוויינט צום אייבערשטן ער זאל זוכה זיין צו פארשטיין, ביז דער אייבערשטער האט אים געהאלפן אז ער האט פארשטאנען אלעס וואס ער האט געלערנט.

דער רבי האט זיך אבער נישט באגנוגט מיט וואס ער לערנט, ער האט אויך געוואלט קענען זוהר און כתבי אריז"ל, ער האט אלס קינד געוואלט פארשטיין קבלה, "וְכֵן בְּלִמּוּד זוֹהַר וְכִתְבֵי הָאֲרִ"י זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה, הָיָה בּוֹכֶה גַּם כֵּן הַרְבֵּה עַד שֶׁזָּכָה לְהָבִין", עיין שם, האט ער אסאך געוויינט צום אייבערשטן אז ער זאל פארשטיין וואס ער לערנט ביז ער האט אלעס פארשטאנען.
~~~~~~~~~~

זעט מען פון דעם דאס גרויסקייט פון תפילה; אויב א מענטש איז אן עקשן בעבודת השם, וועט ער זוכה זיין אנצוקומען צו גרויסע זאכן.

זע צו העלפן אין שטוב אנגרייטן דעם הייליגן יום טוב פסח.

...

~~~~~~~~~~

זיי מנדב פאר אשר בנחל, וועט זי האבן א רפואה שלימה

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת צו, ה׳ ניסן, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד מיין טייערער ... נרו יאיר

דער אייבערשטער זאל העלפן אז דיין טאכטער זאל האבן א רפואה שלימה.

זיי מנדב געלט צו דרוקן דעם ספר ״אשר בנחל״, וועסטו זען גרויסע ניסים וואס דער אייבערשטער וועט מאכן מיט דיר. מוהרא״ש האט מבטיח געווען אז ווער עס וועט געבן געלט צו דרוקן דעם ספר ״אשר בנחל״ וועט זען גרויסע ניסים.

אז דיין טאכטער דארף גרויסע ניסים וכו׳ זאלסטו יעצט מנדב זיין געלט, מיר גייען יעצט דרוקן נאכאמאל טויזנט סעטס ״אשר בנחל״. בזכות דעם וועט דער אייבערשטער העלפן אז זי וועט האבן א רפואה שלימה.

...

~~~~~~~~~~

ממשיך זיין מיט די הייליגע ארבעט פון שדכנות, אפילו ס׳איז זייער שווער

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת צו, ה׳ ניסן, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד מרת ... תחי׳

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

איך בעט אייך זייער איר זאלט זיך שטארקן מיט אייער ארבעט און איר זאלט ווייטער עוסק זיין אין שידוכים.

עס איז נישט דא נאך אזא גרויסע מצוה ווי צו מאכן שידוכים; קיינער ווייסט נישט ווי צעבראכן בחורים זענען, קיינער חלומ׳ט נישט וואס גייט אריבער אויף מיידלעך, ווי שטארק זיי ווילן שוין אנהייבן זייער לעבן און זיין פרייליך.

עס איז נישט דא נאך איינער וואס איז אזוי צעבראכן ווי א בחור; דער ס״מ לויפט כסדר פאר׳מסר׳ן אידישע קינדער פארן אייבערשטן, ער איז מקטרג אויף בחורים אז מען כאפט זיי ביי נישט גוטע מעשים, אבער באמת וויל דער בחור זיין גוט און וואויל, ער וויל נישט אראפ פאלן אין נישט גוטע מעשים, נאר ער איז ביי זיך אזוי צעבראכן און דאס ברענגט אים צו זינדיגן רחמנא לצלן.

א שדכן דארף האבן זייער אסאך התחזקות אנצוגיין מיט די הייליגע ארבעט; זייער אסאך מאל מיינט מען אז מען גייט ענדיגן א שידוך און פלוצלונג ווערט עס אויס, דאך טאר מען נישט ווערן צעבראכן. מען דארף געדענקען וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן (אבות ב, טז): ״לֹא עָלֶיךָ הַמְּלָאכָה לִגְמוֹר,

וְלֹא אַתָּה בֶּן חוֹרִין לְהִבָּטֵל מִמֶּנָּה"; דער אייבערשטער פירט דער וועלט און ער איז דער מזווג זיווגים, מיר דארפן טון וויפיל מיר קענען. דעריבער בעט איך אייך זייער איר זאלט ווייטער עוסק זיין אין די הייליגע מצוה פון מאכן שידוכים און אין דעם זכות וועט אייך דער אייבערשטער באצאלן מיט נחת ביי אייערע קינדער.

געלויבט דעם אייבערשטן אז איך האב א חלק אין אסאך שידוכים וואס איך האב זוכה געווען צו זיין דארט דער שדכן, איך ווייס גאר גוט וואס מיינט מאכן א שידוך, וויפיל צייט און עגמת נפש וכו' דאס קאסט אפ, נאך יעדע שידוך טראכט מען "דאס איז דאס לעצטע שידוך ווי איך בין שדכן", מען וויל אויפהייבן די הענט און אלעס אפלאזן, אבער מען טאר נישט נאכלאזן נאר מען דארף ענדערש אויפהייבן די הענט צום הייליגן באשעפער און אים בעטן פאר אידישע קינדער.

שטארק אייך און זייט ממשיך מיט אייער ארבעט צו העלפן אידישע קינדער.

...

~~~~~~~~~~

דורך אמונה האט מען א גרינגערע לעבן; דער עיקר איז דער מח; אז מען פאלגט דעם רבי'ן האט מען אלעס גוטס.

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת צו, ו' ניסן, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך בעט דיר זייער טייערער ..., דערהאלט זיך מיט אלע דיינע כוחות! מיר האבן א גרויסער באשעפער וואס ער פירט דער וועלט און אן אים איז גארנישט דא.

וויסן זאלסטו אז ווען א מענטש לעבט מיט אמונה אינעם אייבערשטן; ער ווייסט אז אלעס איז דער אייבערשטער און דער אייבערשטער איז אלעס, די גאנצע וועלט איז נאר אזוי ווי א קלייד וואס דער אייבערשטער כביכול האט זיך פארשטעלט אין דעם - איז אים דאס גאנצע לעבן פיל גרינגער; ער רעגט זיך נישט אויף יעדע קלייניקייט, ער ווערט נישט בכעס ווען עס גייט נישט אזוי ווי ער האט געוואלט, ווייל ער ווייסט מיט א קלארקייט אז אלעס איז דער אייבערשטער. דאס איז וואס מוהרא"ש האט געלערנט מיט אונז אלע יארן - מיר זאלן לעבן מיט אמונה.

מוהרא"ש האט דערציילט א מורא'דיגע מעשה. איינמאל פסח ביינאכט ביים סדר ווען דער הייליגער קדושת לוי זכותו יגן עלינו האט געשיקט זיין תלמיד צו עפענען די טיר בעפאר "שְׁפוֹךְ חֲמָתְךָ", האט דער תלמיד געטראכט צו זיך: 'יעצט וועל איך זוכה זיין צו זען אליהו הנביא; אליהו הנביא קומט דאך זיכער צום רבי'ן וועל איך אים קענען זען', און אזוי איז דער תלמיד געגאנגען צום טיר מיט גרויס שמחה. דער הייליגער בארדיטשובער רב זי"ע האט גלייך תופס געווען זיין מחשבה און ער האט זיך אנגערופן: "אליהו הנביא קומט אריין דורכן מח נישט דורכן טיר..." זעט מען פון דעם אז דער עיקר איז דער מח. מיר דארפן אויסרייניגן דעם מח מחשבה אז מיר זאלן נאר טראכטן פונעם אייבערשטן, דעמאלט איז מען זוכה צו אלעס גוטס.

ווי אזוי איז מען זוכה אויסצורייניגן דעם מח? דורך דעם וואס מען רעדט צום אייבערשטן; אז מען נעמט אראפ יעדן טאג אפאר מינוט און מען שמועסט זיך אויס דאס הארץ מיטן אייבערשטן, איז מען זוכה צו האבן א ריינע מח.
~~~~~~~~~~

דער אייבערשטער זאל העלפן מיר זאלן זוכה זיין צו פאלגן דעם רבי׳ן בתמימות ופשיטות וועלן מיר זוכה זיין צו האבן א ריינע מח און מיר וועלן לעבן מיט אמונה ברורה ומזוככת. ווען א מענטש האלט ביי דעם דעמאלט דארף ער שוין גארנישט, דעמאלט לעבט מען אזוי ווי מיר וועלן לעבן לעתיד לבוא, אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א׳, סימן ד): "כְּשֶׁאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁכָּל מְאֹרְעוֹתָיו הֵן לְטוֹבָתוֹ, זֹאת הַבְּחִינָה הִיא מֵעֵין עוֹלָם הַבָּא", ווען א מענטש ווייסט אז אלעס איז דער אייבערשטער - איז ביי אים שוין אזוי ווי עולם הבא.

דער רבי האט אונז געלערנט די מעשה פונעם הייליגן ׳תם׳ (סיפורי מעשיות, מעשה ט) וואס האט גארנישט געהאט און אלעס געהאט; ער האט געמאכט זייער ווייניג געלט אבער ער איז שטענדיג פרייליך געווען. ער פלעגט בעטן זיין ווייב: "ברענג מיר אביסל זופ", האט זי אים געברענגט א הארט שטיקל ברויט, און אזוי איז געווען ביי יעדע זאך. וואס ער האט איר געבעטן האט זי אים אלץ געגעבן א הארט שטיקל ברויט און ער פלעגט זאגן: "יישר כח אייבערשטער פאר די זופ און פאר די פלייש", און דער רבי זאגט אז ער האט טאקע געשפירט אלע טעמים אין די ברויט וואס ער האט געגעסן. דאס זעלבע איז געווען אז ער פלעגט בעטן זיין ווייב זאל אים געבן א גוטע טרינק וויין, און זי האט אים געגעבן וואסער, פלעגט ער זאגן "וואסערע גוטע וויין האסטו מיר געגעבן", ווייל ער האט באמת געשפירט אין די וואסער אלע טעמים וואס ער האט געוואלט שפירן.

מיר קענען אלע זוכה זיין צו דעם אויב מיר וועלן אננעמען דעם רבינ׳ס ווערטער מיט א תמימות און פשיטות.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

פסח איז מען זוכה אנצוהייבן רעדן צום אייבערשטן; דאנקען דעם אייבערשטן פארן רבי׳ן און זיינע ליכטיגע עצות.

בעזרת ה׳ יתברך - ערב שבת פרשת צו - שבת הגדול, ז׳ ניסן, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

דעם שבת איז זייער א גרויסער שבת. דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן פח): וואס איז דער ענין פון "הֲפִיכַת הַשֻּׁלְחָן בְּשַׁבָּת הַגָּדוֹל"? מען זעט אז שבת הגדול דרייט מען איבער דעם טיש אין אלע אידישע שטובער, מען עסט נישט אויפן זעלבן פלאץ וואו מען עסט געווענליך שבת; זאגט דער רבי, דער טיש ווייזט אויפן דיבור, אזוי ווי עס שטייט (יחזקאל מא, כב): "וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה׳", ווייל מען יעצט ווייזן אז יעצט איז נאך דער דיבור אין גלות, עס איז נישט מסודר, עס איז איבערגעדרייט, אבער אז מיר וועלן זוכה זיין צו מקבל זיין דעם יום טוב פסח, מיר וועלן אנהייבן רעדן צום אייבערשטן און עס וועט ווערן פֶּה-סָח, דאן וועלן מיר האבן א געהעריגע טיש און אזוי וועלן מיר ארויס גיין פון מצרים.

וואס זאל איך דיר זאגן ליבער ברודער, מיר זענען אזוי גליקליך אז מיר האבן דעם רבי׳ן. דער רבי לערנט אונז אויס מיר זאלן רעדן צום אייבערשטן, און יעדע זאך וואס מיר דארפן זאלן מיר בעטן פונעם אייבערשטן. ווען א מענטש לעבט מיט אמונה איז ער א פרייער רואיגער מענטש; דערפאר דארפן מיר דאנקען און לויבן דעם אייבערשטן אז מיר ווייסן פון אזא רבי׳ן, אז מיר ווייסן פון אזעלכע זיסע עצות.
~~~~~~~~~~

יעצט ערב פסח איז נישט קיין צייט פון לאנגע בריוו.

זאלסט האבן א פרייליכן שבת, א גרינגע ערב פסח און א פרייליכן יום טוב פסח.

...

~~~~~~~~~~

זיין שטארק אין דאווענען די דריי תפילות מיט מנין אפילו ווען מען איז גאר שטארק פארנומען.

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת שמיני-א, ט׳ ניסן, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך בעט דיר זייער דו זאלסט זיין שטארק אין דאווענען שחרית מנחה מעריב מיט מנין.

די הייליגע חכמים זכרונם לברכה זאגן (ברכות ח.): ״אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי: מַאי דִּכְתִיב: ׳וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ ה׳ עֵת רָצוֹן׳ (תהלים סט, יד), אֵימָתַי עֵת רָצוֹן? בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִים״, ווען איז אן עת רצון? ווען דער צבור דאווענט; און אז מען דאווענט מיט מנין האט מען א דבר שבמנין (געלט).

אז דו וועסט דאווענען מיט מנין וועלן דיינע קינדער דאווענען מיט מנין, ווייל חינוך הייבט זיך אן ביי זיך אליינס. א מענטש דארף גיין אין שול דאווענען דריי מאל א טאג, שחרית מנחה און מעריב מיט מנין. קינדער וואס זעהן דעם טאטע׳ן מזלזל זיין אין דאווענען דאס ברענגט אז זיי זאלן אויך מזלזל זיין אין דאווענען מיט מנין.

דיקא יעצט אין די פארנומענע ערב פסח טעג זאלסטו זייער אכטונג געבן אויפן דאווענען. דאס ערשטע זאך דארף מען גיין דאווענען; דער רבי האט זייער מקפיד געווען מען זאל דאווענען גלייך ווען מען שטייט אויף אינדערפרי. דער רבי זאגט (שיחות הר״ן, סימן לא): דאווענען איז אזוי גרויס אז מען טאר דאס נישט אוועק שטופן אויף שפעטער; אזוי ווי מיר זעען אז חכמינו זכונם לברכה זאגן (ברכות ה:): ״תַּנְיָא, אַבָּא בִּנְיָמִין אוֹמֵר: עַל שְׁנֵי דְבָרִים הָיִיתִי מִצְטַעֵר כָּל יָמַי, עַל תְּפִלָּתִי שֶׁתְּהֵא סָמוּךְ לְמִטָּתִי וְכוּ׳״, אבא בנימין האט א גאנץ לעבן מקפיד געווען צו דאווענען גלייך נאכן אויפשטיין; ווייל אז מען שטופט עס אפ אויף שפעטער ווער ווייסט צי מען וועט נאך בכלל קענען דאווענען.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

חיזוק פאר א שדכן

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת שמיני-א, ט׳ ניסן, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... תחי׳

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

איר שרייבט אז איר האט נישט געקענט שלאפן ביינאכט פון דעם שידוך וכו׳.

וויסן זאלט איר אז נישט יעדער קען זיין א שדכן, ווייל צו זיין א שדכן דארף מען זיין זייער שטארק און מען טאר נישט צעפאלן וכו׳. זייער אסאך מאל זעט אויס ווי א שידוך גייט ווערן און ביים

סוף ווערט עס נישט, דארף מען זיין זייער שטארק נישט צו ווערן צעפאלן ביי זיך, און מען דארף ווייטער פרובירן צו העלפן אידישע קינדער.

עס איז דא אמאל וואס א בחור און א מיידל טרעפן זיך, זיי רעדן איינער מיטן צווייטן און עס זעט שוין אויס ווי עס גייט ווערן א שידוך, למעשה ווערט נישט דער שידוך. זאגט דער רבי (ספר המידות, אות חתון, סימן ז) אז דאס איז אויך א שידוך.

ווען דעם רבינ'ס ווייב איז נפטר געווארן און דער רבי איז געוועזן אין ראדוויל בעפאר'ן א שידוך טון מיט זיין צווייטע ווייב, זענען געקומען אסאך פרויען זיך משדך זיין מיט אים, האט דער רבי געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן תקצה): "אלע זענען זיינע שידוכים, און יעדער מענטש האט כמה וכמה זיווגים, ביי יעדן איינעם גייט עס אנדערש", אלע שידוכים וואס מען רעדט איז שוין אויך א בחינה פון שידוך, אפילו עס ווערט נישט אויסגעפירט.

דער רבי זאגט (שם): מענטשן שמועסן ביי זיך אין שטוב "דער בחור וואלט גוט געווען פאר די מיידל"; אפילו ווען דער שידוך זאל זיך נישט אנהייבן און נישט ענדיגן איז דאס אויך א בחינה פון א שידוך. "וְלִפְעָמִים נוֹסְעִים לַעֲשׂוֹת הַשִּׁדּוּךְ וּבְעֵת הַגְּמָר נִפְרָדִים מֵאֵיזֶה סִבָּה, וְלִפְעָמִים נִגְמָר הַשִּׁדּוּךְ וְאַחַר-כָּךְ מַפְסִיקִים הַקֶּשֶׁר שֶׁל תְּנָאִים, וְלִפְעָמִים בָּאִין לִידֵי נִשּׂוּאִין וְאַחַר-כָּךְ בְּסָמוּךְ נַעֲשֶׂה גֵּט בֵּינֵיהֶם. וְלִפְעָמִים אֵינוֹ נַעֲשֶׂה הַגֵּט עַד אַחַר אֵיזֶה זְמַן וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה כַּמָּה בְּחִינוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּעִנְיְנֵי הַשִּׁדּוּכִים וְהַזִּוּוּגִים שֶׁאֵינָם נִגְמָרִים אַחַר-כָּךְ, אֲבָל כֻּלָּם הֵם בְּחִינַת זִוּוּגִים שֶׁלּוֹ. כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ כַּמָּה זִוּוּגִים, רַק שֶׁאֵצֶל זֶה נִגְמָר אֵיזֶה זִוּוּג שֶׁלּוֹ עַל-יְדֵי אֵיזֶה דִּבּוּר בְּעָלְמָא שֶׁמְּדַבְּרִים מִזֶּה הַשִּׁדּוּךְ, וְלִפְעָמִים עַל-יְדֵי אֵיזֶה דִּבּוּר יוֹתֵר אוֹ עַל-יְדֵי אֵיזֶה הִתְקַשְּׁרוּת אוֹ נְסִיעָה אוֹ עֻבְדָּא בִּשְׁבִיל הַשִּׁדּוּךְ לְפִי שָׁעָה וְכוּ' כַּנַּ"ל"; זעט מען פון דעם אז יעדע זאך וואס מען טוט פאר א בחור און פאר א מיידל כדי זיי זאלן טרעפן זייער שידוך - אפילו עס ווערט נישט - איז אויך עפעס, ווייל עס ווערט נענטער זייער ריכטיגער שידוך, עיין שם.

דעריבער בעט איך אייך זייער, ווערט נישט צעפאלן ביי זיך אז דער שידוך האט זיך נישט אויסגעפירט, נאר מיר דארפן ווייטער טון פאר אידישע קינדער. ווען איר זאלט וויסן וויפיל שידוכים איך האב שוין אנגעטראגן במשך די פאר יאר וואס די ישיבה שטייט, וויפיל חלישות הדעת, עגמת נפש און בזיונות איך האב פון דעם געהאט... יעדעס מאל איך פארע זיך מיט א שידוך און עס ווערט פארפלאנטערט וכו' וכו' טראכט איך צו מיר: 'וואס פעלט מיר אויס מאכן שידוכים', און יעדעס מאל טראכט איך 'דאס איז די לעצטע שידוך וואס איך פארע זיך'; ווייל עוסק זיין מיט מענטשן איז נישט פון די גרינגסטע זאכן, אבער אז מען האט נישט אינזין קיין כבוד און קיין געלט, מען וויל נאר איין זאך 'העלפן אידישע קינדער', מען וויל ראטעווען בחורים פון עבירות, דעמאלט קוקט מען אויף גארנישט. און אז מען האט אינזין דעם אייבערשטן, דאן איז מען מצליח.

דער עיקר דארפן מיר בעטן דעם אייבערשטן אויף בחורים און מיידלעך אז זיי זאלן זוכה זיין צו טרעפן זייער זיווג און אז מען בעט דעם אייבערשטן קומט שידוכים, אזוי ווי רבי זאגט (ספר המידות, אות רחמנות, סימן יא): "עַל יְדֵי בַּקָּשַׁת רַחֲמִים, זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת שִׁדּוּכִים טוֹבִים וְהֲגוּנִים", דורך תפילה איז מען זוכה צו טון גוטע שידוכים.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~

אויסרוימען דעם חמץ - איר באדייט אויף למעשה; אפלאזן טעכנאלאגישע כלים מיט צוטריט צו שמוץ; אכטונג געבן אויף צניעות.

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת שמיני-א, י' ניסן, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

דער אייבערשטער זאל העלפן מיר זאלן זוכה זיין אויסצורוימען אלע אונזערע חמץ; סיי די גשמיות'דיגע חמץ און סיי די רוחניות'דיגע חמץ - דאס מיינט מען דעם יצר הרע וואס ווערט אנגערופן 'חמץ', אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות ז): "רַבִּי אֲלֶכְּסַנְדְּרִי, בָּתַר דִּמְצַלֵּי אָמַר הָכִי. רִבּוֹן הָעוֹלָמִים, גָּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ שֶׁרְצוֹנֵנוּ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ, וּמִי מְעַכֵּב? שְׂאוֹר שֶׁבָּעִיסָה וְשִׁעְבּוּד מַלְכֻיּוֹת. יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ שֶׁתַּצִּילֵנוּ מִיָּדָם, וְנָשׁוּב לַעֲשׂוֹת חֻקֵּי רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם", רבי אלכסנדרי פלעגט בעטן דעם אייבערשטן נאך שמונה עשרה אז מיר זאלן ווערן אפגעהיטן פון דעם יצר הרע וואס ווערט אנגערופן "שְׂאוֹר שֶׁבָּעִיסָה"; דאס הייסט אז מיר זאלן האבן ריינע מחשבות און מיר זאלן נישט האבן קיין קשיות אויפן אייבערשטן, אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ה): "וְתַעֲשֶׂה מֵאוֹתִיּוֹת חָמֵץ מַצָּה, הַיְנוּ שֶׁלֹּא תַּחְמִיץ חָכְמָתְךָ", חמץ און מצה האבן די זעלבע אותיות, ביידע האבן א מ' און א צ', דער גאנצער חילוק איז פון דעם אות חי"ת און דעם אות ה' וואס מאכט אינגאנצן אויס א קליינע פינטעלע, ווייל אז מען לייגט צי א קליינע פינטעלע צום אות ה' ווערט א חי"ת; זאגט דער רבי אז מען דארף אכטונג געבן פון שלעכטע מחשבות אפילו במשהו.

יעצט ווען מיר רוימען אויס דעם חמץ, זע אויסצורוימען אלע סארט כלי משחית וואס מען קען זען אויף דעם שמוץ רחמנא לצלן; וויסן זאלסטו אז ווער עס איז אריין געכאפט אין דעם ווערט נעבעך אינגאנצן אויסגעריסןביים סוף. דער יצר הרע שטעלט א זיסע פנים אזוי ווי מען שטעלט אראפ סם פאר מייז; מען לייגט ארויף אויף דעם זיסע זאכן און די מייז לעקן דאס אפ מיט גרויס אפעטיט, אבער נאכדעם ווערן זיי פאר'סמ'ט. וועגן דעם האט אונז דער תורה אנגעווארנט (ויקרא ב, יא): "כִּי כָל שְׂאֹר וְכָל דְּבַשׁ לֹא תַקְטִירוּ מִמֶּנּוּ אִשֶּׁה לה'", זאגט דער בעל הטורים אויפן פלאץ: "וּמִטַּעַם זֶה גַּם כֵּן הִזְהִיר עַל הַדְּבַשׁ שֶׁיֵּצֶר הָרַע מָתוֹק לְאָדָם כִּדְבַשׁ", דער יצר הרע מאכט זיך פארן מענטש זיס ווי האניג, אבער באמת איז ער ביטער און ווער עס בייסט אריין אין אים ווערט זויער.

וואס זאל איך דיר זאגן, די אלע וואס זענען אויבער חכמים זיי פארשטייען אז מען קען האבן אין שטוב א קאמפיוטער, סמארטפאון וכו' וכו', די אלע באצאלן נאכדעם זייער טייער. די כלים האבן שוין חרוב געמאכט זייער אסאך שטובער; איך בעט דיר זייער שטארק, ווארף אוועק אלע סארט כלים וואס מען קען זען אויף דעם שמוץ.

יעצט איז די צייט זיך ריין צו מאכן פון די אלע שמוץ, און מען דארף זייער אכטונג געבן מען זאל נישט האבן קיין שום מגע ומשא מיט דעם, ווייל חכמינו זכרונם לברכה זאגן (עיין במדבר רבה י, ב): "הָעַיִן רוֹאָה וְהַלֵּב חוֹמֵד וּכְלֵי הַמַּעֲשֶׂה גּוֹמְרִים", אלעס הייבט זיך אן מיט די אויגן; אז מען פארשמירט זיך די אויגן פארלירט מען אלעס, ביז מען ווערט אויסגעריסן פון דער וועלט.

אויך זאלסטו וויסן אז דאס וואס מען האט מתיר געווען פאר א פרוי צו טראגן א שייטל וכו', דאס איז נאר אן איידעלע שייטל וכו'. דאס לענגסטע וואס א שייטל מעג זיין איז מערסטנס ביז די אקסל וכו' אבער לענגער פונעם אקסל איז פריצות. מוהרא"ש האט זייער מקפיד געווען מען זאל נישט גיין מיט א

שייטל לענגער פון די אקסל, און עס איז א חרפה און און א בושה פאר א אידישע טאכטער צו גיין מיט א לאנגע שייטל, מען זעט אויס ווי א ש"ד מיט לאנגע האר.

דער אייבערשטער זאל העלפן מיר זאלן קענען אויסרוימען אונזער חמץ פון אונזער שטוב, מיר זאלן זוכה זיין צו גיין בצניעות, און מיר זאלן אריין ברענגען אין אונזערע טעכטער דאס שיינקייט פון צניעות, נישט זוכן נאכצומאכן ווי אזוי די גוים גייען אנגעטון. דאן ווען מיר זוכה זיין אז די שכינה הקדושה וועט רוען ביי אונז אין שטוב.

...

~~~~~~~~~~

די דרך ארץ וואס דער רבי לערנט אונז אויס; אכטונג געבן אויף כיבוד אב ואם; נישט שרייען און מאכן אנגעצויגן אין שטוב.

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת שמיני-א, י"א ניסן, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

אשרינו מה טוב חלקינו אז מיר זענען מקורב צום הייליגן רבי'ן וואס געבט אונז שכל ווי אזוי מיר זאלן זיך פירן אין לעבן. דער רבי לערנט אונז אויס מידות טובות און אז מיר זאלן אכטונג געבן ווי אזוי מיר פירן זיך.

דער רבי האט געזאגט: "ווען קיסרים און קעניגן וואלטן געוואוסט וואסערע דרך ארץ איך לערן מיט מיינע מענטשן, וואלטן זיי געשיקט זייערע קינדער לערנען צו מיר".

זע צו רופן דיינע עלטערן יעדן טאג; בפרט יעצט אין די ערב יום טוב טעג ווען אלע זענען פארנומען אנצוגרייטן דעם הייליגן יום טוב זאלסטו זיך אומקוקן אויף דיינע עלטערן. געדענק אז כיבוד אב ואם איז פון די הארבסטע מצוות וואס מיר האבן; מען קען זיך נישט פארשטעלן ווי גרויס איז די שכר פון דעם וואס איז מכבד זיינע עלטערן, אסאך מאל קען מען מיט ממש א קלייניקייט זיך איינקויפן עולם הבא.

דער הייליגער שר שלום פון בעלזא זכותו יגן עלינו פלעגט האבן ביי זיך ביים סדר זיין מאמע; ער האט איר געזעצט נעבן זיך א במשך דעם גאנצן סדר און געגעסן מיט איר פון איין טעלער און ער האט איר מכבד געווען מיט דאס גרעסטע מאס כיבוד אם וואס איז שייך. בשעת ער האט געגעסן מיט איר די זופ האט זי אריין געלייגט שטיקלעך מצה אין די זופ עס זאל איר זיין ווייעך, אבער דער הייליגער שר שלום זי"ע האט איר גארנישט געזאגט, ער האט גערוקט די שטיקלעך מצה צו איר זייט און ער האט ווייטער געגעסן פונעם זעלבן טעלער. ווען דער הייליגער שר שלום זי"ע האט געזען ווי מען וואונדערט זיך אויף אים האט ער געזאגט: "כיבוד אם איז א דאורייתא און נישט עסן געבראקטס איז א מנהג"; זעט מען ווי ווייט די צדיקים זענען געווען נזהר אין כיבוד אב ואם.

געב אכטונג נישט צו שרייען אין שטוב; עס לוינט זיך נישט די אלע חומרות אויב עס גייט אויפן חשבון פון די ווייב און קינדער. געדענק וואס מוהרא"ש פלעגט זאגן: "**שטויב איז נישט קיין חמץ און קינדער זענען נישט קיין קרבן פסח**"; א משהו כעס איז אסור מדאורייתא און א משהו עצבות איז חמץ גמור, אויף דעם העלפט נישט קיין ביטול א גאנץ יאר.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן א כשר'ן און פרייליכ'ן יום טוב.
~~~~~~~~~~

...

~~~~~~~~~~

אפלאזן שלעכטע חברים, זיין שטארק מיט בארד און פיאות

בעזרת ה׳ יתברך - יום ג׳ פרשת שמיני-א, י״א ניסן, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד הבחור ... נרו יאיר

איך בעט דיר זייער דו זאלסט זיך דערהאלטן מיט אלע דיינע כוחות צו בלייבן אין ישיבה; איך ווייס אז דו האסט שלעכטע חברים וואס פארגינען דיר נישט און זיי ווילן דיר ארויס שלעפן פון ישיבה, ווייל עס שטעכט זיי אז דו ביסט מצליח און יעדעס מאל זיי זעהן דיר געט זיי א ציפ אין הארץ, זיי הייבן אן טראכטן צו זיך: ׳וואו בין איך אויף דער וועלט?׳ דאס מאכט אז זיי זאלן חוזק מאכן פון דיר און דיר אפרעדן פון בלייבן אן ערליכער איד.

איך זאג דיר צו אז אויב דו וועסט זיך דערהאלטן און דו וועסט בלייבן אין ישיבה, דו וועסט אויסוואקסן ביז דו וועסט טרעפן דיין שידוך - וועסטו שיין חתונה האבן.

געב א קוק אויף די אלע וואס גייען אוועק פונעם דרך התורה, זיי האבן נישט קיין לעבן און זיי ענדיגן מיט דראגס רחמנא לצלן, אבער אז מען גייט מיט די תורה האט מען א לעבן.

איך בעט דיר דו זאלסט נישט אפשניידן דיין בארד און פיאות ווייל דאס איז די שטאלץ פון א איד.

איך האב גרויס צער אז דו האסט אנגעהויבן שניידן דיין פיאות און דיין בארד; איך זאג דיר צו אז אויב דו וועסט לאזן דיין פיאות און דיין בארד ווי אן ערליכער איד וועסטו שיין חתונה האבן.

מוהרא״ש זכרונו לברכה זאגט: ״איינער וואס שניידט זיין פיאות שניידט זיין שכל, און אז מען שניידט דעם בארד שניידט מען זיך אפ די פרנסה״; וואויל איז פאר דעם וואס האט אמונת חכמים און פריידט זיך מיט זיין בארד און פיאות, וועט ער זוכה זיין צו פרנסה בשפע.

איך ווארט צו הערן פון דיר א סיום; דו פלעגסט מיר כסדר זאגן: ״ראש ישיבה איך האב מסיים געווען נאך א מסכת״, אבער עס איז דורך שוין א לאנגע צייט וואס איך האב דאס נישט געהערט פון דיר, איך ווארט צו הערן פון דיר א סיום. זעט אויס אז ווי לאנג דו האסט געהאט גוטע חברים האסטו געלערנט, אבער יעצט ווען דו האסט זיך געטראפן חברים וואס לעבן נישט מיט אמונה קילסטו זיך אויך אפ.

זיי נישט ברוגז אויף מיר אז איך האב דיר געשריבן; איך האב נאך גארנישט געשריבן וואס ליגט מיר אויפן הארץ וכו׳.

...

~~~~~~~~~~

ווי אזוי קען איך האבן א פרייליכע און געשמאקער יום טוב?

בעזרת ה׳ יתברך - יום ג׳ פרשת שמיני-א, י״א ניסן, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך פריי זיך זייער צו הערן אז דו ביסט זיך מחזק מיטן הייליגן רבי'ן. דער רבי לערנט אונז אז מיר זאלן שטענדיג זוכן דאס גוטס; אפילו ווען עס גייט אריבער שוועריקייטן אויפן מענטש זאל מען אויפזוכן דעם אייבערשטן אינעם שוועריקייט, מען זאל זוכן די חסדים וואס דער אייבערשטער טוט מיטן מענטש און מען זאל אים דאנקען און לויבן דערויף.

דער רבי האט אונז געגעבן א וועג פון טראכטן; אז א מענטש זאל זיך צוגעוואוינען צו קוקן אויף די ניסים וואס דער אייבערשטער טוט מיט אים, אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצה): דוד המלך האט שטענדיג געזוכט עפעס גוטס אויף וואס ער קען דאנקען דעם אייבערשטן, אפילו ווען דער אייבערשטער האט געברענגט אויף אים שלעכטס, האט ער געזוכט אין די שלעכטס עפעס גוטס. אזוי ווי דוד המלך דאנקט דעם אייבערשטן (תהלים ד, ב): "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי", רבונו של עולם איך דאנק דיר אויף דעם וואס אין די צרה האסטו מיר ברייט געמאכט.

בנוגע וואס דו פרעגסט ווי אזוי דו קענסט האבן א געשמאקע יום טוב; נוץ דעם רבינ'ס עצה פון התבודדות. בעט דעם אייבערשטן אז דו זאלסט האבן א פרייליכע יום טוב, בעט אים דו זאלסט שטענדיג זיין פרייליך, עס זאל דיר גארנישט באדערן און עס זאל דיר גארנישט אנגיין. ווען א מענטש איז פרייליך און ער הערט נישט אויף דאנקען דעם אייבערשטן אויף יעדע פרט וואס דער אייבערשטער געבט אים פאלן ממילא אוועק אלע פראבלעמען און אלע ווייטאגן וכו'.

פון איין זייט איז דיר זייער שווער צו מקיים זיין מצות כיבוד אב ואם וכו', אבער פון דער אנדערע זייט איז די שכר זייער גרויס, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (אבות ה, כג): "לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא", ווי שווערער עס קומט אן צו מקיים זיין א מצוה אלץ מער שכר באקומט מען, בפרט די מצוה פון כיבוד אב ואם וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן (פאה א, א): "אֵלּוּ דְבָרִים שֶׁאָדָם אוֹכֵל פֵּרוֹתֵיהֶם בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְהַקֶּרֶן קַיֶּמֶת לוֹ לָעוֹלָם הַבָּא; כִּבּוּד אָב וָאֵם", אויף כיבוד אב ואם באצאלט דער אייבערשטער שכר נישט נאר אויף יענע וועלט, נאר אויך אויף דער וועלט; אז דו וועסט מכבד זיין דיינע עלטערן וועסטו זען נחת ביי דיינע קינדער. נאך אביסל וועסטו טרעפן דיין שידוך און ווי אזוי דו האסט זיך אויפגעפירט צו דיינע עלטערן וועסטו צוריק באקומען מיט פראצענט פון דיינע קינדער.

דו שרייבסט מיר: **"איך האב נאך אין מיין לעבן נישט געהאט קיין איין פרייליכע פסח"**; וויל איך דיר זאגן אז דאס איז דיין אייגענע פראבלעם, דאס האט גארנישט צו טון מיט דיינע עלטערן, דו דארפסט ארבעטן אויף דיר אליינס אז דו זאלסט זיין פרייליך. כל זמן דו וועסט באשולדיגן דיינע עלטערן וכו' וועסטו גארנישט האבן דערפון, נאר שברון לב און עגמת נפש; עס איז זייער גרינג אוועק צו מאכן עלטערן און לייגן די גאנצע מיסט אויף זיי אבער דאס וועט דיר גארנישט העלפן אין לעבן. אז דו וועסט ארבעטן אויף דיינע מידות, צו זיין א זיסער איד, דו זאלסט זיין א פרייליכער איד, דו זאלסט נישט זיין קיין נערוועזער מענטש, שרייען און שלאגן וכו', וועט דיר גוט זיין. עס וועט מקוים ווערן ביי דיר (שופטים יד, יד): "מֵעַז יָצָא מָתוֹק".

דו שרייבסט אז דו שעפסט חיות פון רבי'ן די לעצטע דריי יאר; לערן אביסל ספר "אשר בנחל" וועסטו זען וואס ברסלב איז, מוהרא"ש ברענגט סיפורים פון אנשי שלומינו וואס האבן גארנישט געהאט אין לעבן און זיי זענען שטענדיג געווען פרייליך. איך ווייס נישט צי דו האסט נאך זוכה געווען צו קענען מוהרא"ש וואס איז געווען א לעבעדיגער ביישפיל. מוהרא"ש זכרונו לברכה האט גארנישט געהאט אין לעבן; ווען איך זאג דיר גארנישט געהאט מיין איך טאקע גארנישט, נישט סתם געזאגט,

אזוי ווי מען זאגט און מען שרייבט וכו׳, ער האט גארנישט געהאט אין לעבן און מיט דעם אלעם איז ער שטענדיג געווען פריילּיך, שטענדיג ארום געגאנגען מיט א שמייכל און א גאנץ לעבן מחזק געווען אידישע קינדער.

יעצט פרעג איך דיר, דו ביסט א יונגער בחור און נאך אביסל הייבסטו אן דיין לעבן, פארוואס זאלסטו זיין אזוי צעבראכן און שרייבן: **"איך האב נאך אין מיין לעבן נישט געהאט קיין איין פריילּיכע פסח"?** פארוואס? ווייל דיין טאטע האט חומרות, איז וואס? דאס איז א צרה? מאך דיר פריילּיך, דאנק דעם אייבערשטן אז דו זיצט ביים סדר טיש מיט טאטע און מאמע! וויפיל אידישע קינדער ליגן נעבעך אין שפיטאל און קענען נישט זיצן אין שטוב ביים סדר, דאנק דעם אייבערשטן אז דו ביסט געזונט און שטארק.

דער אייבערשטער זאל דיר העלפן זאלסט ארויס גיין פון דיין אייגענע מצרים, דיין מצר-ים, דיין קטנות הדעת; זאלסט זוכה זיין צו שפירן דעם אייבערשטן וואס דעמאלט דארף מען שוין גארנישט. ווען א מענטש שפירט אביסל נאנטשאפט צום אייבערשטן איז ער א צופרידענער מענטש, און מיר אלע זאלן שוין זיין זוכה זיין צו (מיכה ז, טו): "כִּימֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם אַרְאֶנּוּ נִפְלָאוֹת", אמן.

...

~~~~~~~~~~

די ריכטיגע צוגאנג צום בעל הבית

בעזרת ה׳ יתברך - יום ג׳ פרשת שמיני-א, י"א ניסן, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב געהערט וואס דו האסט צו זאגן בנוגע דיין ארבעט; אבער איך מוז דיר זאגן אז דו ביסט נישט גערעכט, דו פירסט זיך אביסל צו שארף צו דיין בעל הבית. זיי מיר מוחל אבער מען רעדט נישט אזוי צו א בעל הבית, אמת טאקע מיר אידן האבן נאר איין בעל הבית, אזוי ווי דער אייבערשטער זאגט (ויקרא כה, נה): "כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים" מיר זענען קנעכט פארן אייבערשטן "ולא עבדים לעבדים", און נישט קנעכט פאר קנעכט (קידושין כב:). א איד האט טאקע נישט קיין בעל הבית אויסערן באשעפער, אבער אז דו וועסט רעדן צו אים מיט עזות וכו׳, דו וועסט אים אנטיילן ווי אזוי צו פירן זיין ביזנעס וועט ער דיר אוועק שיקן אזוי ווי מען האט דיר אוועקגעשיקט פון אלע דיינע ארבעטס פלעצער.

איך בעט דיר זייער, בעט דיר איבער מיט דיין בעל הבית און זיי נישט קיין אויבער חכם; ער איז דיר גארנישט שולדיג. דו מעגסט אמאל ארויס גיין פון דיין וועג פאר אים און זיי נישט אזוי שארף צו אים. למעשה ארבעסטו פאר אים, דארפסטו האבן אביסל הכרת הטוב.

מיר האבן באקומען א מתנה פון הייליגן רבי'ן "התבודדות"; יעדע זאך וואס שטערט דיר, יעדע זאך וואס באדערט דיר, זאלסטו פארציילן פארן אייבערשטן. דאנק דעם אייבערשטן אויף די ניסים וואס ער טוט מיט דיר און בעט אים אז דו זאלסט נישט דארפן צוקומען צו קיינעם, כִּי אִם לְיָדְךָ הַמְּלֵאָה, הַפְּתוּחָה, הַקְּדוֹשָׁה, וְהָרְחָבָה, שֶׁלֹּא נֵבוֹשׁ וְלֹא נִכָּלֵם לְעוֹלָם וָעֶד.

איך שרייב דיר דאס נאר ווייל דו זאגסט מיר שטענדיג איך זאל דיר זאגן וואס צו טון; איך האף אז דו וועסט פאלגן וועט דיר גוט זיין.

איך וועל נאך רעדן מיט דיר פנים בפנים.
~~~~~~~~~~

...

~~~~~~~~~~

התבודדות ברענגט א גליקליך לעבן און ישוב הדעת; מען דארף נישט אלעס הערן; דעם רבינ׳ס תיקון - שווייגן אויף א בזיון; זוכן צו מוותר זיין - נישט צו זיין גערעכט.

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת שמיני-א, י״ב ניסן, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

דער רבי האט אונז געגעבן א מתנה ״התבודדות״; ווען א מענטש פאלגט דעם רבי׳ן, ער איז זיך מתבודד יעדן טאג מיטן אייבערשטן און ער בעט דעם אייבערשטן אויף יעדע זאך וואס גייט אריבער אויף אים בפרט אויף דעם מלחמת היצר, ער בעט דעם אייבערשטן ער זאל ניצול ווערן פון דעם יצר הרע וואס וויל אים אומגליקליך מאכן, דעמאלט איז מען זוכה צו לעבן א לעבן.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (יבמות סב:): ״כָּל אָדָם שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה שָׁרוּי בְּלֹא שִׂמְחָה, בְּלֹא בְּרָכָה, בְּלֹא טוֹבָה״; טייטשט מוהרא״ש, ׳אשה׳ מיינט מען ׳תפילה׳, אזוי ווי עס שטייט (משלי לא, ל): ״אִשָּׁה יִרְאַת ה׳״, דאס זאגן די הייליגע חכמים: ״כָּל אָדָם שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה״, דער וואס לעבט אן תפילה אן קיין התבודדות, ״שָׁרוּי בְּלֹא שִׂמְחָה, בְּלֹא בְּרָכָה, בְּלֹא טוֹבָה״, אן התבודדות איז מען נישט פרייליך, מען האט נישט קיין ברכה און נישט קיין גוטס; ווייל א מענטש אן תפילה והתבודדות האט גארנישט, אן התבודדות האט מען נישט קיין ישוב הדעת. דאס רעדן צום אייבערשטן ברענגט א רואיגקייט אויפן מענטש, מען רעגט זיך נישט אויף אזוי שנעל, מען ווערט נישט פארלוירן ווען זאכן גייען נישט ווי מען וויל, מען איז מכבד די ווייב, עס איז גאר אנדערש ווען מען מאכט התבודדות.

אמאל איז א איד געקומען צו ר׳ נחמן טולטשינער זכרונו לברכה, ער האט זיך זייער באקלאגט אז זיין ווייב שרייט אויף אים און זי שעלט אים מיט קללות, ער האט זיך אויסגערעדט אז ער ליידט פון איר אסאך צער און ער האט געבעטן פון ר׳ נחמן טולטשינער אן עצה, האט ער אים געזאגט: ״שטעל דיר פאר זי רעדט צו דיר אויף טערקיש, מאך דיר כאילו דו פארשטייסט נישט וואס זי רעדט וכו׳״; דער איד האט געהאט גרויס אמונת חכמים אין ר׳ נחמן טולטשינער און ער האט דאס מקיים געווען, יעדעס מאל זיין ווייב האט געשריגן אויף אים האט ער געטראכט אז זי רעדט טערקיש און ער האט נישט געהערט ווי זי שרייט, און עס איז אים בעסער געווארן.

אז דו באקומסט א פסק אין שטוב, שווייג; דארפסט נישט ענטפערן. דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן ו): ״וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה כְּשֶׁיִּשְׁמַע בִּזְיוֹנוֹ, יִדֹּם וְיִשְׁתֹּק״, אז מען הערט ווי מען פארשעמט און מען שווייגט אפ, דאס איז דער עיקר ווי אזוי מען טוט תשובה; פריי דיך אז דער רבי האט אונז געגעבן א גרינגע וועג תשובה צו טון, מיר דארפן נישט פאסטן אויף אונזערע מעשים, מיר דארפן נישט טון קיין גרויסע עבודות וכו׳ און סיגופים וכו׳. דער רבי געבט אונז אן אנדערע סארט תיקון, דער תיקון איז אז מיר זאלן נישט ענטפערן ווען מיר האבן א בזיון.

דער אייבערשטער זאל דיר געבן שכל אז דו זאלסט ארויס גיין פון דיין קטנות הדעת, זאלסט נישט זוכן אויסצופירן שטענדיג, זאלסט ענדערש זוכן צו זיין קלוג, זאלסט ענדערש געבן א גוט ווארט, ווי איידער זוכן ווי מען קען זיך קריגן.

א כשר׳ן פרייליכ׳ן יום טוב.
~~~~~~~~~~

...

~~~~~~~~~~

זיך שטארקן צו זיין בשמחה און זיך דערווייטערן פון עצבות ומרה שחורה; אויסרייניגן דעם מח פון אלע קשיות; קויפן א שיינע מתנה פאר די ווייב; דאנקען דעם אייבערשטן אויף אלע גוטס.

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת שמיני-א, י״ג ניסן, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

היינט נאכט איז שוין ליל בדיקת חמץ, דארפן מיר זען אויסצורוימען אונזער זויערקייט.

דער הייליגער רבי זאגט (שיחות הר״ן, סימן מא): ״לֵב נִשְׁבָּר וְעַצְבוּת - אֵינוֹ עִנְיָן אֶחָד כְּלָל. כִּי לֵב נִשְׁבָּר הוּא בַּלֵּב, אֲבָל עַצְבוּת הוּא בָּא מִן הַטְּחוֹל. וְעַצְבוּת שֶׁהוּא מֵהַטְּחוֹל, הִיא סִטְרָא אַחֲרָא וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׂוֹנֵא אוֹתָהּ״, דער אייבערשטער האט פיינט עצבות און מרה שחורה. ווען א מענטש איז בעצבות האט ער נישט צו טון מיט קדושה און דאס ברענגט אים צו די ארגסטע עבירות.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק ב׳, סימן כה): ״מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד״, עס איז א גרויסע מצוה צו זיין שטענדיג פרייליך, ״וּלְהִתְגַּבֵּר לְהַרְחִיק הָעַצְבוּת וְהַמָּרָה שְׁחֹרָה בְּכָל כֹּחוֹ״, מען דארף אוועק נעמען פון זיך די עצבות און מרה שחורה מיט אלע כוחות, ״וְכָל הַחוֹלַאַת הַבָּאִין עַל הָאָדָם, כֻּלָּם בָּאִין רַק מִקִּלְקוּל הַשִּׂמְחָה״, און אלע מחלות און קרענק וואס קומען אויפן מענטש, אלעס קומען פון עצבות און מרה שחורה. דער רבי זאגט ווייטער: ״וְגַם חַכְמֵי הָרוֹפְאִים הֶאֱרִיכוּ בָּזֶה, שֶׁכָּל הַחוֹלַאַת עַל יְדֵי מָרָה שְׁחֹרָה וְעַצְבוּת, וְהַשִּׂמְחָה הִיא רְפוּאָה גְּדוֹלָה״, אויך די דאקטוירים זענען מודה אז אלע פראבלעמען און קרענק קומען פון נישט זיין פרייליך און שמחה איז א רפואה פאר אלע קרענק; ווען א מענטש איז פרייליך נעמט ער אוועק פון זיך אלע צרות און יסורים.

דער ס״מ וויל נאר זען ווי דער מענטש פארלירט אלעס, ער וויל נאר צונעמען פונעם מענטש די וועלט און יענע וועלט, דערפאר ווארפט ער אריין דעם מענטש אין עצבות און ער נעמט אוועק פון אים די אמונה, אזוי האט ער נאכדעם א כח אויפן מענטש אים מכשל צו זיין מיט הארבע עבירות. ווייל ווי לאנג מען איז פרייליך, מען טאנצט און מען שפרינגט, מען דאנקט דעם אייבערשטן - האט ער נישט קיין כח שולט צו זיין אויפן מענטש. אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן קפט): די גאנצע כח פונעם ס״מ איז עצבות, אזוי ווי עס שטייט (ישעיה סה, כה): ״וְנָחָשׁ עָפָר לַחְמוֹ״, עפר איז עצבות און עצלות וואס קומט פונעם יסוד העפר.

יעצט ווען מיר גייען בודק חמץ זיין דארפן מיר זיך אויך אליינס בודק חמץ זיין; מיר דארפן זען אז מיר זאלן נישט זיין זויער און ביטער און נישט ארום גיין מיט קשיות אויפן אייבערשטן. דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן ה): ״וְעִקַּר לִשְׁמֹר מֹחוֹ שֶׁלֹּא יַחֲמִיץ״, מען דארף זיך אכטונג געבן אז דער מח זאל נישט זיין חמצ׳דיג, מיר זאלן נישט האבן קיין קשיות אויף די אמונה, נאר גלייבן אז דער אייבערשטער פירט דער וועלט בצדק ובמשפט.

היינט נאכט ליל בדיקת חמץ ווען מיר זענען בודק חמץ דארפן מיר אכטונג געבן און זיך מחזק זיין: ״שֶׁתִּשְׁמֹר אֶת חָכְמָתְךָ שֶׁלֹּא יִכְנוֹס בּוֹ חָכְמוֹת חִצוֹנִיּוֹת, שֶׁלֹּא תְּהַרְהֵר בְּהִרְהוּרִים רָעִים״, מיר זאלן נישט טראכטן שלעכטע מחשבות; די אלע נארישע קשיות וואס דער יצר הרע ברענגט אריין אינעם מענטש: ׳פארוואס אהער און פארוואס אהין׳, אנגעפאנגען פון א בחור וואס ער פרעגט: ׳פארוואס גייט
~~~~~~~~~~

מיר נישט קיין שידוך? מיט וואס בין איך אנדערש פון מיינע חברים?!׳ נאכדעם א אינגערמאן הייבט אן פרעגן קשיות: ׳פארוואס מוטשע איך מיר מיט פרנסה? פארוואס האב איך אזא ווייב? פארוואס מיינע קינדער אהער און פארוואס אהין?׳ דאס איז חמץ, יעדע קשיא אויפן אייבערשטן איז חמץ. מיר דארפן אויסרוימען די אלע שלעכטע מחשבות און אריין גיין אין אמונה. חזר׳ן אז אלעס וואס דער אייבערשטער טוט איז גוט, אפילו ווען עס זעט אויס שלעכט, דעמאלט - זאגט דער רבי - ״עַל יְדֵי זֶה תִּנָּצֵל מֵחָמֵץ שֶׁהוּא סִטְרָא דְּמוֹתָא״ וְכוּ׳.

זע צו קויפן פאר דיין ווייב א שיינע מתנה לכבוד יום טוב; יעצט איז א צייט פון שלום. בעט דיר איבער מיט איר, אפילו דו ביסט גערעכט. יעצט איז א צייט פון ארויס גיין לחירות; ווען א מענטש לעבט מיט יעדן איינעם בשלום איז ער א פרייער מענטש, אבער אז מען קריגט זיך מיט יעדן איינעם, מען שרייט און מען פארשעמט די ווייב איז מען נעבעך א געבינדענער מענטש, מען איז פארשפארט אין די אייגענע תפיסה.

דער רבי זאגט (ספר המידות, אות פדיון שבויים, סימן א): ״עַל יְדֵי גַבְהוּת הַלֵּב נוֹפֵל לְתְפִיסָה״; ווען א מענטש איז א בעל גאוה, עס פאסט אים נישט צו רעדן שיין אין שטוב מיט די ווייב און קינדער, פאלט ער אריין אין זיין אייגענע תפיסה, ער האט מיט יעדן איינעם א באזונדערע חשבון.

היינט נאכט נאכן בודק חמץ זיין נעמט מען די גאנצע משפחה און מען זאגט: ״כָּל חֲמִירָא וַחֲמִיעָא דְּאִכָּא בִרְשׁוּתִי״. די פוסקים זאגן אז מען זאל דאס אויך זאגן אויף די שפראך וואס מען רעדט: ״אלע חמץ און אלע זויערטייג וואס איז דא אין מיין רשות וכו׳״; זאלסטו צולייגן צו אז דו ביסט אויך מבטל ׳אלע חמץ, זויערקייט און זויער טייג׳, בעט דעם אייבערשטן אז דו זאלסט זיין פרייליך און עס זאל דיר נישט אנגיין יעדע זאך.

דער אייבערשטער זאל אונז שוין אויסלייזן פון אונזער גלות בכלל און פון אונזערע אייגענע גלות בפרט, מיר זאלן ווערן אויס קנעכט פארן יצר הרע, מיר זאלן ווערן קנעכט פארן הייליגן באשעפער. מיר זאלן נאר אים דינען און נאר צו אים רעדן און נאר פון אים טראכטן, מיר זאלן זען דאס גוטס וואס ער טוט מיט אונז און אים נישט אויפהערן דאנקען און לויבן אויף די ניסים ונפלאות וואס ער טוט מיט אונז.

א כשר׳ן פרייליכן יום טוב.

~~~ שאלות ותשובות ~~~

ביי אמת׳ע ברסלבע חסידים האט מען דען געהאט מותרות?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך האב געליינט אין א בריוו ווי איר שרייבט אז "מותרות" מיינט נישט קיין איבריגע זאכן און לוקסוס, נאר זאכן וואס זענען נישט מקושר צום אייבערשטן.

איך האב זייער הנאה געהאט פון דעם גאנצן בריוו, אבער דער חלק איז מיר א גרויסער חידוש, האט איר דאס געזען ערגעץ וואו אינעם רבינ'ס ספרים?

איך וואונדער זיך אז איר ענדיגט דעם בריוו מיט א ברכה אז ער זאל האבן א שיינע קאר און א שיינע הויז, האט איר געהערט אמאל אזא סארט ברכה ביי איינע פון די אמת'ע ברסלבע חסידים?

אין ליקוטי הלכות שרייבט רבי נתן אסאך מאל איבער די שלעכטקייט פון האבן שיינע הייזער (עיין הל' הודאה ה"ו אות מ"ב ואות ס"ז, והל' קידושין ה"ג אות ד'), פארוואס זאגט איר אז דאס איז נישט קיין מותרות?

יישר כח פאר אלעס, און הצלחה מרובה.

יעקב

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת צו, ב׳ ניסן, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד יעקב נתן נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דאס וואס דו פרעגסט צי איך האב שוין געהערט אמאל ביי איינע פון די **״אמת׳ע ברסלב׳ער חסידים״** אזא סארט ברכה; קודם וויל איך דיר פרעגן וואס הייסט ביי דיר אן: **״אמת׳ער ברסלב׳ער חסיד?״**

געלויבט דעם אייבערשטן אז איך האב געקענט אן **״אמת׳ער ברסלב׳ער חסיד״**, וואס פלעגט געבן די סארט ברכות; דער **״אמת׳ער ברסלב׳ער חסיד״** האט געשריבן איבער זיבעציג טויזנט בריוו בחיים חיותו פאר צעבראכענע הערצער, זיי מחזק געווען און געברענגט נאנט צום אייבערשטן. **דער אמת׳ער ברסלב׳ער חסיד** פלעגט ווינשן אז אויב מען וועט מקיים זיין וואס דער אייבערשטער זאגט וועט מען זוכה זיין צו א שיינע לעבן, אויב מען וועט אכטונג געבן אויף מצות מזוזה וועט מען זוכה זיין צו א שיינע הויז, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (שבת כג:): ״הַזָּהִיר בִּמְזוּזָה, זוֹכֶה לְדִירָה נָאֶה״, ווער עס געבט אכטונג מקיים צו זיין מצות מזוזה וועט זוכה זיין צו א שיינע הויז. אזוי אויך, אויב מען וועט זוכה זיין צו לעבן מיטן אייבערשטן און מען וועט עסן מיט דרך ארץ, וועט מען זוכה זיין צו א שיינע דירה, אזוי ווי דער הייליגער רבי זאגט (ספר המידות, אות ממון, סימן יט): ״מִי שֶׁמְּשַׁבֵּר תַּאֲוַת אֲכִילָה, זוֹכֶה לְדִירָה נָאָה״, ווער עס צעברעכט זיין תאות אכילה וועט זוכה זיין צו האבן א שיינע הויז.

מענטשן מיינען אז צו זיין אן ערליכער איד דארף מען זיין א ספעציעלער סארט באשעפעניש וואס וואוינט ביים עק שטאט מיט צעבראכענע פענסטער אין א הויז וואס איז האלב איינגעזינקן אין

דער ערד, אן קיין מעבל, און פאר א טיש נוצט מען א פאס מיט א לאקשן ברעט וכו׳ וכו׳; דער טעות איז נישט קיין נייע טעות, דער רבי רעדט נאך פון דעם.

ווען דער רבי איז געווען אין ארץ ישראל האט ער זיך געטראפן מיט זייער גרויסע צדיקים, צווישן זיי - הרב הקדוש רבי אברהם קליסקער זכותו יגן עלינו; מיט רבי יעקב שמשון משפיטובקה זי״ע; רבי זאב וואלף מטשערני-אוסטרהא זי״ע און מיט נאך גרויסע צדיקים. זיי האבן דערציילט פארן רבי׳ן אז פאר זיי זענען געקומען קיין ארץ ישראל האבן זיי זיך נישט געקענט אויסמאלן אז ארץ ישראל איז א חלק פון דער וועלט, זיי האבן געמיינט אז ארץ ישראל איז עפעס א וועלט אויבן אין הימל, ווייל אלע ספרים רעדן פון איר גרויסקייט און די תורה אליינס פארציילט גאר פון איר הייליגקייט וכו׳; ביז זיי זענען ארויפגעקומען קיין ארץ ישראל און געזען אז ארץ ישראל איז א פלאץ דא אויף דער וועלט, זיי האבן געזען אז עס איז נישט דא קיין שום חילוק אינעם חיצוניות צווישן ארץ ישראל און אנדערע לענדער, נאר דער פנימיות פון ארץ ישראל איז גאר הייליג און גאר הויך.

ר׳ נתן זכרונו לברכה זאגט, אז דער רבי האט דאס דערציילט ווייל זייער אסאך מענטשן זענען זיך טועה אין דעם ענין. מענטשן מיינען אז מען קען אנזען א חילוק צווישן א צדיק און סתם א מענטש און אזוי אויך אנדערע הייליגע זאכן אויפן פנים אדער אויפן אויסקוק פון די זאך; מען מיינט אז דער צדיק זעט אויס פון אינדרויסן אנדערש פון סתם מענטשן, אבער באמת איז נישט אזוי, ווייל דער צדיק זעט אויס פון אינדרויסן גענוי ווי א צווייטן, עס איז נישט דא קיין שום חילוק - "וְאַף עַל פִּי כֵן הוּא עִנְיָן אַחֵר לְגַמְרֵי", אזוי ווי דער רבי האט געזאגט: "עס קען זיך דאכטן אז דער ערליכער איד האט די זעלבע קישקעס ווי א צווייטן, אבער באמת איז ער אינגאנצן אנדערש"; אזוי אויך איז מיט ארץ ישראל, זי איז אינגאנצן אנדערש פון אלע אנדערע לענדער, עס איז דא א אנדערע הימל אין ארץ ישראל אזוי ווי עס ווערט געברענגט אין זוהר הקדוש (ויקהל, דף רט); מיר פשוט׳ע מענטש קענען דאס נישט זען, אבער ווער עס גלייבט אין איר הייליגקייט קען זען א שטיקל חילוק צווישן ארץ ישראל און אנדערע לענדער (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב, סימן קטז; שיחות הר"ן, סימן יד. עיין שם).

זעט מען פון דא אז מען קען גארנישט זען פון אינדרויסן; א מענטש קען אויסקוקן פון אינדרויסן ווי א פשוט׳ער מענטש אבער אינעווייניג איז ער דבוק צום אייבערשטן, ער טראכט פונעם אייבערשטן און ער רעדט צום אייבערשטן א גאנצן טאג - דאס קען קיינער נישט וויסן און קיינער נישט זען. און אזוי אויך פארקערט, מען קען שרייבן טיטלן אויף מענטשן: "מנקיי הדעת שבירושלים", אבער קיינער ווייסט נישט צי ער האט טאקע א ריינע דעת אדער זיין דעת איז פיל מיט מותרות און צואה, ווייל חכמינו זכרונם לברכה זאגן (פסחים נד:): "אֵין אָדָם יוֹדֵעַ מַה בְּלִבּוֹ שֶׁל חֲבֵירוֹ", צווישן די זאכן וואס זענען פארהוילן פון די בריאה איז אז קיינער ווייסט נישט וואס דער צווייטער טראכט.

אין הימל קוקט מען גאר אנדערש אויף א מענטש ווי מען קוקט דא; דער הייליגער ר׳ נתן פלעגט שטענדיג חזר׳ן דעם פסוק (איוב ג, יט): "קָטֹן וְגָדוֹל שָׁם הוּא", דארט ווייסט מען ווער עס איז גרויס און ווער עס איז קליין; מען זעט אמאל אז עס רעש׳ט זיך דא מיט איינעם, מען קען מיינען ווער ווייסט וואס יענער איז, אבער אויבן אין הימל ווייסט מען ניטאמאל פון יענעם. ווידער איז דא פארקערט אויך, עס קען זיין א מענטש וואס קיינער ווייסט נישט פון אים און מען מאכט נישט פון אים קיין שום טראסק, אבער אויבן אין הימל איז ער זייער חשוב - ווייל ער לעבט מיטן אייבערשטן, ער רעדט צום אייבערשטן און ער פארציילט פארן אייבערשטן יעדע זאך וואס באדערט אים; דאס איז חשוב אויבן אין הימל.

נחזור לענינינו ווער עס איז דער "**אמת'ער ברסלב'ער חסיד**"; אזא איינער וואס פאלגט דעם הייליגן רבי'ן. ווייל כל זמן מען איז נישט מקיים וואס דער הייליגער רבי זאגט האט מען נישט קיין שייכות מיטן רבי'ן, אפילו מען פאררופט זיך אן "**אמת'ער ברסלב'ער חסיד**"; "עכטע ברסלב'ער חסיד"; ברסלב'ער עובד", וכו' וכו'.

לאמיר אריין קוקן אינעם רבינ'ס ספרים וואו מיר קענען זעהן וואס דער רבי האט געוואלט פון אונז. ר' נתן זכרונו לברכה שרייבט (חיי מוהר"ן, סימן תקמג): "דער רבי פלעגט אונז מבזה זיין פארוואס מיר זענען נישט עוסק אין 'הפצה'; וּפַעַם אַחַת בְּלֵיל מוֹצָאֵי שַׁבָּת עָמַדְנוּ לְפָנָיו עִם כַּמָּה אֲנָשִׁים מֵהַחֲשׁוּבִים שֶׁלּוֹ, וְהוֹכִיחַ אוֹתָנוּ מְאֹד כַּמָּה שָׁעוֹת עַל עִנְיָן זֶה, איינמאל מוצאי שבת האט דער רבי אונז געגעבן מוסר אפאר שעה היתכן מיר זענען נישט גענוג עוסק אין הפצה, וּפַעַם אַחַת קָרָא אוֹתָנוּ 'עֵצִים יְבֵשִׁים' עַל שֶׁאֵין אָנוּ מוֹלִידִים נְפָשׁוֹת שֶׁיִּתְקָרְבוּ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל יָדֵינוּ, 'טרוקענעביימער' האט אונז דער רבי אנגערופן"; ווייל דער רבי האט געוואלט מיר זאלן עוסק זיין אין אנטרינקען ביימער - מקרב זיין אידישע קינדער צום אייבערשטן.

דער "**אמת'ער ברסלב'ער חסיד**" האט זיין גאנצע לעבן פארשפרייט אמונה פאר אידישע קינדער און ער האט נישט גערוט קיין איין טאג אין זיין לעבן. ער האט געדרוקט דעם רבינ'ס ספרים אין די הונדערטער מיליאנען און עס איז אים געגאנגען אין לעבן צוריק צו ברענגן די גאנצע וועלט צום אייבערשטן. די אלע וואס רופן זיך 'אֶחְטֶא בְּרֶסְלֶב'עֶר' האבן אים גע'רודפט זיין גאנץ לעבן; מען האט אלע יארן געזאגט: "דאס איז נישט דעם רבינ'ס זאך"; די זְקֵנִים האבן געשריבן כתבי פלסטר אויף דעם "**אמת'ער ברסלב'ער חסיד**", אבער ער האט נישט געקוקט אויף קיינעם; ער האט געקוקט אויף ר' נתן זכרונו לברכה - ווי אזוי ער האט זיך מוסר נפש געווען צו פארשפרייטן דעם הייליגן רבי'ן אויף די גאנצע וועלט.

די סארט ברכות געפונען מיר אויך אין די הייליגע תורה; דער אייבערשטער זאגט צו אז אויב מען וועט מקיים זיין וואס שטייט אין די תורה בענטשט די תורה "די סארט ברכות". מיר זאגן דאס יעדן טאג ביי קריאת שמע (דברים יא, יג): "וְהָיָה אִם שָׁמֹעַ", אויב די אידן וועלן גיין אין די וועגן פונעם אייבערשטן, וועט דער אייבערשטער געבן רעגן, עס וועט וואקסן אסאך תבואה און מען וועט האבן שפע - "וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וכו'"; אזוי אויך זאגט די תורה (ויקרא כו, ג): "אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ" - וועט זיין גוט בגשמיות.

ווען מען לערנט נ"ך - דעם רבינ'ס מוסר ספר - זעט מען ווי דער נביא געבט אויך די סארט ברכות; דער נביא זאגט פאר די אידן: "אויב וועט איר גיין מיטן אייבערשטן וועט אייך גוט זיין".

איך האב אביסל מאריך געווען כדאי קלאר צו מאכן וואס איז אן "**אמת'ער ברסלב'ער חסיד**"; דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עב): ווען מען קומט צום צדיק פאלט אויפן מענטש א שפלות; דער מענטש הייבט אן טראכטן 'דער אייבערשטער איז מיט מיר, ביי מיר און נעבן מיר', און ווען מען לעבט מיט אזא אמונה ווערט דער מענטש בטל ומבוטל צום אייבערשטן, ווייל ער ווייסט אז יעדע זאך וואס ער האט און וואס ער טוט קומט פונעם אייבערשטן.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ויקרא רבה כז, ב): אויפן פסוק (איוב מא, ג): "מִי הִקְדִּימַנִי וַאֲשַׁלֵּם", דער אייבערשטער פרעגט: "ווער האט מיר געפעדערט פאר איך האב אים קודם געגעבן; "מִי קִילֵּס לְפָנַי עַד שֶׁלֹּא נָתַתִּי לוֹ נְשָׁמָה וְכוּ'", ווער קען מיר דען לויבן אן דעם וואס איך זאל אים האבן געגעבן קודם א

נשמה? "מִי עָשָׂה לִי מַעֲקֶה עַד שֶׁלֹּא נָתַתִּי לוֹ גַּג, מִי עָשָׂה לִי מְזוּזָה עַד שֶׁלֹּא נָתַתִּי לוֹ בַּיִת וְכוּ'", ווער קען מקיים זיין מצות מעקה און מצות מזוזה פאר איך האב אים געגעבן א הויז? עיין שם; דאס איז אן ערליכער איד - ער לעבט מיטן אייבערשטן; ביי אים איז גארנישט דא אויף דער וועלט נאר דער אייבערשטער. דאס לערנט אונז דער רבי: מיר זאלן לעבן מיטן אייבערשטן; און דאס איז דער סימן צו א מענטש איז אן "אמת'ער **ברסלב'ער חסיד**", אויב פאלט ארויף אויף אים שפלות, און דאס קען מען נישט זען פון אינדרויסן.

מיר האבן געהאט די זכיה אז דער "**אמת'ער ברסלבער חסיד**" איז געקומען אין ישיבה געבן שיעורים פאר די בחורים, ער פלעגט זאגן שטענדיג פאר די בחורים: "אויב וועט איר לערנען אסאך משניות אויפן רבינ'ס סדר דרך הלימוד, אזוי ווי א "**אמת'ער ברסלבער חסיד**" פירט זיך, וועט איר האבן אלעס גוטס סיי ברוחניות און סיי בגשמיות; איר וועט האבן שיינע קארס, שיינע הייזער און איר וועט לעבן א חיים טובים".

דער "**אמת'ער ברסלבער חסיד**" פלעגט שטענדיג חזר'ן אז מותרות איז טייטש ווען מען לעבט אנעם אייבערשטן, דעמאלט איז אלעס איבעריג. אבער ווען א מענטש ווייסט אז אלעס וואס ער האט קומט פונעם אייבערשטן, ער דאנקט און לויבט דעם אייבערשטן אויף יעדע זאך און אויף אלעס וואס ער האט, דעמאלט איז נישטא קיין מותרות. און פארקערט אויך, ווען א מענטש האט אן אלטע צעבראכענע הויז ביים עק שטאט מיט צעבראכענע פענסטערס, אויב לעבט ער נישט מיטן אייבערשטן איז א גרויס רחמנות אויף אים, אז ער האט נישט דער וועלט און נישט יענער וועלט.

מען דארף אסאך בעטן דעם אייבערשטן אז מען זאל זיך נישט לאזן נארן בזה העולם, אזוי ווי דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן נא): "אֶת זֶה תְּקַבְּלוּ מִמֶּנִּי, שֶׁלֹּא יַטְעֶה אֶתְכֶם הָעוֹלָם", דאס זאלט איר מקבל זיין פון מיר, איר זאלט זיך נישט לאזן נארן ווייל די וועלט נארט אייך; דער אייבערשטער זאל העלפן מיר זאלן זיך נישט לאזן נארן און מיר זאלן שטענדיג געדענקען וואס דער רבי וויל פון אונז. דער רבי זאגט (חיי מוהר"ן, סימן שלה): "מיין גאנצע נחת און תענוג איז ווען איך זע ווי מיינע תלמידים פירן זיך מיט יראת שמים און דינען דעם אייבערשטן. איך האב אלעס מפקיר געווען; מיין לעבן, מיין ווייב און מיינע קינדער - אלעס נאר פאר ענק".

דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן שנד): "עַל שְׁנֵי כִּתּוֹת אֲנָשִׁים יֵשׁ לִי רַחֲמָנוּת גָּדוֹל עֲלֵיהֶם", אויף צוויי גרופעס מענטשן האב איך גרויס רחמנות, "עַל אֵלּוּ אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ יְכוֹלִים לְהִתְקָרֵב אֵלַי וְאֵינָם מִתְקָרְבִים", אויף די מענטשן וואס האבן געקענט מקורב ווערן צו מיר און זענען נישט מקורב געווארן, "וְעַל אֵלּוּ הַמְקֹרָבִים אֵלַי וְאֵינָם מְקַיְּמִים אֶת דְּבָרַי", און אויף די וואס זענען מקורב צו מיר און פאלגן מיר נישט; ווייל ווען עס וועט קומען די צייט וואס דער מענטש וועט ליגן מיט די פוס צום טיר, דאס מיינט ווען מען וועט שטארבן - וואס דעמאלט לייגט מען אראפ דעם מענטש אויף דער ערד מיט די פוס אויסגעדרייט צום טיר - און דער מענטש וועט זיך דעמאלט אנקוקן ווי אזוי ער זעט אויס וועט ער זייער חרטה האבן, טראכטענדיג: 'פארוואס האב איך נישט געפאלגט דעם רבי'ן? ווייל ווען איך וואלט געפאלגט דעם רבי'ן וואלט איך זוכה געווען צוצוקומען צו די גרעסטע מדריגות אויף דער וועלט', אבער דעמאלט וועט שוין זיין צו שפעט.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

מ׳וויל נישט אריינגעמען מיינע קינדער וועגן ברסלב, פארוואס איז ברסלב אזוי פארשעמט?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

א גרויסן יישר כח פאר די הערליכע שיעורים וואס זענען מיר אזוי שטארק מחזק און האט ממש געטוישט מיין לעבן צום גוטן.

אזוי ווי מיין טאכטער דארף שוין אנהויבן גיין אין שולע האב איך איר איינגעשריבן אין מוסדות ..., איך האב אבער באקומען אן ענטפער אז דאס יאר נעמען זיי נישט אן קיין ברסלבע חסידים אין אלע זייערע מוסדות איבער גאנץ ארץ ישראל, כאטש וואס סיי איך און סיי מיין ווייב באלאנגען צו די חסידות. זיי האבן אויפגעשטעלט א ספעציעלע וועד נישט אנצונעמען קיין ברסלבע.

דאס טוט מיר זייער וויי, איך בין אנגעקומען קיין ברסלב נאר צו נעמען חיזוק אויף עבודת ה' און צו זיין מער ערליך, פארדעם האב איך ממש נישט געעפנט קיין אידיש ספר און איך האב נישט געדאווענט, און היינט ב"ה לערן איך יעדן טאג משניות, איך גיי יעצט ענדיגן ששה סדרי משנה צום ערשטן מאל, איך לערן יעדן טאג גמרא און נ"ך, איך בין מעביר סדרה און איך זאג תהלים, מיין גאנצע רוחניות איז געווארן גאר אנדערש און פיל בעסער זייט איך בין אנגעקומען קיין ברסלב, און אויך מיין שלום בית האט זיך זייער געטוישט צום גוטן.

איך קען ממש נישט פארשטיין פאר ברסלב איז אזוי פארשעמט און אפגעפרעגט, אזוי ווייט אז מ'וויל נישט אננעמען מיינע קינדער ווייל איך דריי זיך אין ברסלב.

יישר כח פאר אלעס.

מענדל

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ג׳ פרשת צו, ד׳ ניסן, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד מענדל נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דו פרעגסט פארוואס ברסלב איז אזוי פארשעמט; ווען דער רבי איז צוריק געקומען פון ארץ ישראל האט ער געזאגט: ״איך האב ענק געברענגט א מתנה ׳מחלוקת׳; פון היינט אן וועט מען קריגן אויף מיר״. און אזוי איז טאקע געווען, עס האט זיך דעמאלט אנגעהויבן א מחלוקת אויפן רבי׳ן וואס האלט נאך אן ביזן היינטיגן טאג.

פארוואס טאקע האט דער רבי אונז געברענגט אזא מתנה? עס פעלט דען גוטע מתנות וואס צו געבן? וואס איז די גרויסקייט פון מחלוקת אז דער רבי רופט דאס אן ׳א מתנה׳? נאר ווען א מענטש דינט דעם אייבערשטן און ער גרויסט זיך מיט זיין עבודת השם, ער גייט ארום מיט גאווה וכו׳ - פאלט מען אראפ פון אלע מדריגות רחמנא לצלן. אזוי ווי דער הייליגער בעל דגל מחנה אפרים זכותו יגן עלינו האט דערציילט, אז ווען ער איז געווען א קינד און ער איז געזעצן אויפן שויס פון זיין זיידע דער הייליגער בעל שם טוב זכותו יגן עלינו, האט ער געהערט ווי דער הייליגער בעל שם טוב זאגט אויף זיך: ״דא זיצט א איד וואס הערט תורה - נישט פון קיין מלאך, נישט פון קיין שרף, נישט פון אליהו הנביא, נאר פונעם אייבערשטן אליין און איך האב מורא איך זאל נישט אראפ פאלן יעדע סקונדע אין נוקבא דתהומא רבא פון גאות און יישות וכו׳״; ווייל אז מען גרויסט זיך חס ושלום מיט די תורה און תפילה וכו׳ קען מען אלעס פארלירן. דאס האט דער רבי געמיינט מיט דעם מתנה וואס ער האט אונז געברענגט, אז מען וועט שפעטן פון אונז.
~~~~~~~~~~

מען זעט אן אינטערעסאנטע זאך; אז א בחור'ל דאווענט אין ביהמ"ד מיט א געשמאק, ער דאווענט אין א סידור און ער רעדט נישט אויס ביים דאווענען וכו', אדער א אינגערמאן וואס פירט זיך אויף שיין ביי די ארבעט, ער רעדט איידל, ער שעלט נישט ווען עפעס גייט אים נישט, ער איז מקפיד צו דאווענען שחרית מנחה מעריב, ער לויפט ארויס אינמיטן ארבעטן כאפן א מנחה - קוקט אים יעדער ארויף, מען פרעגט שטילערהייט: "ווער איז דער בחור'ל?" "ווער איז דער אינגערמאן?" אבער ווי וואונדערליך איז אויב מען ווערט געוואר אז ער דרייט זיך ביים רבי'ן און ער נעמט זיין חיות פון רבי'ן, דעמאלט קוקט מען שוין מיט א ביטול אויף אים און דער גאנצער גלאנץ פאלט אוועק.

דער ס"מ האט זייער פיינט דעם הייליגן רבי'ן ווייל דער רבי מאכט אים קאליע זיין ביזנעס; דער ס"מ נעמט א מענטש און רעדט אים איין אז ער איז שוין פארפאלן און אז דער אייבערשטער דארף אים נישט צוליב זיינע עבירות. ער ברענגט אים כל מיני ראיות אז ער איז שוין פארפאלן, ער ברענגט ראיות פון זוהר הקדוש (וישב קפח; ויחי ריט): וואס דער זוהר הקדוש זאגט, "מַאן דְאוֹשִׁיד זַרְעָא בְּרֵיקָנְיָא חַס וְשָׁלוֹם, אֵין מוֹעִיל תְּשׁוּבָה", ווער עס איז פוגם בברית ער איז מוציא זרע לבטלה רחמנא לצלן העלפט נישט קיין תשובה; און וואס טוט א מענטש ווען ער הערט אז עס העלפט אים שוין נישט קיין תשובה? ער ווערט אינגאנצן מיואש און ער הערט אויף לערנען און דאווענען וכו' וכו'. דאס אלעס איז מעשה בעל דבר וואס וויל אויסרייסן דעם מענטש פון דער וועלט און פון יענע וועלט, קומט דער הייליגער רבי און זאגט (שיחות הר"ן, סימן עא): "שֶׁאֵין הַדָּבָר כֵּן, רַק עַל הַכֹּל מוֹעִיל תְּשׁוּבָה", עס איז נישט אזוי, נאר אויף יעדע זאך העלפט תשובה, "וְאָמַר, שֶׁבָּזֶה הַמַּאֲמָר זוֹהַר אֵין שׁוּם אָדָם מֵבִין הַפְּשַׁט, רַק הוּא לְבַד", און דער רבי האט געזאגט אז אין דעם שטיקל זוהר פארשטייט קיינער נישט פשט, נאר ער אליין; דאס איז פארוואס דער ס"מ האט זיך גענומען אויף אלע צדיקים בכלל און אויפן רבי'ן בפרט, ווייל דער רבי שלאגט זיך מיט אים, דער רבי נעמט נשמות וואס דער ס"מ האט שוין לאנג ביי זיך אין קעשענע, ער כאפט זיי ארויס פון דארט און ברענגט זיי צוריק צום אייבערשטן.

די אלע וואס קריגן אויף ברסלב האבן נישט קיין אנונג וואס ברסלב איז; זיי ווייסן נישט וואס זיי ווייסן נישט. ווען זיי וואלטן געוואוסט וואס ברסלב איז וואלטן זיי נישט געקריגט, אדרבה, זיי וואלטן ווען אויך געקומען נעמען חיזוק פון רבי'ן. דער רבי האט געזאגט (שיחות הר"ן, סימן קפב): "עָלַי אֵין חוֹלְקִים כְּלָל, רַק הֵם חוֹלְקִים עַל מִי שֶׁעָשָׂה כַּךְ כְּמוֹ שֶׁבּוֹדִים הַחוֹלְקִים עָלָיו, וְעַל אִישׁ כָּזֶה בְּוַדַּאי רָאוּי לַחֲלֹק", אויף מיר קריגט מען נישט, נאר זיי קריגן אויף אזא איינעם וואס האט געטון דאס וואס זיי זאגן אויף מיר אז איך האב עס געטון און אויף אזא איינעם דארף מען טאקע קריגן.

די גאנצע מחלוקת אויף ברסלב איז מעשה בעל דבר וואס ער האט זייער מורא פון רבי'ן; ער ווייסט אז ווי נאר מען וועט הערן דעם רבינ'ס עצות און חיזוקים איז אויס וועלט, אלע וועלן אפלאזן זייערע נארישקייטן און אלע וועלן זיך צוריק קערן צום אייבערשטן.

דער רבי האט א וועג פאר יעדן איינציגסטן איד צו לערנען און ענדיגן כל התורה כולה (כמבואר בשיחות הר"ן, סימן עו), דער רבי האט א שפראך צו אלע געפאלענע נשמות, און דאס איז די סיבה פארוואס דער ס"מ האט זיך אזוי פארלייגט אויפן רבי'ן.

ר' נתן איז אמאל אריין געקומען צום רבי'ן און געזען ווי דער רבי וויינט זייער שטארק, דער רבי האט זיך אנגערופן פאר ר' נתן: "אזאנס אויס צו טראכטן אויף מיר, אז איך בין פון יענעם כת רחמנא לצלן?" ר' נתן האט נישט געקענט צוקוקן ווי דער רבי וויינט, איז ער אוועק געגאנגען. ר' נתן האט

שפעטער פארציילט אז דעמאלט האט ער נישט פארשטאנען פארוואס דער רבי וויינט, וואס גייט אן דעם רבי׳ן וואס יענער זאגט? אבער שפעטער ווען דער רבי איז אוועק פון דער וועלט און ר׳ נתן האט געוואלט אריין ברענגען דעם הייליגן רבינ׳ס עצות אין די וועלט און עס האט זיך אנגעפאנגען א שרעקליכע התנגדות, מען האט גע׳רודפ׳ט ר׳ נתן מיט שרעקליכע רדיפות, האט ר׳ נתן געזאגט: ״יעצט פארשטיי איך שוין פארוואס דער רבי האט אזוי געוויינט, נישט ווייל יענער האט גערעדט אויף אים, נאר דער רבי האט געוויינט ווייל ער האט געזען אז דורך די מחלוקת און דורך די לשון הרע וואס מען רעדט אויף אים, וועלן מענטשן נישט מקורב ווערן צו אים און עס וועט זיין זייער שווער אריין צו ברענגען אין מענטשן די ליכטיגע עצות״.

בעט דעם אייבערשטן דו זאלסט טרעפען א גוטע מוסד פאר דיינע קינדער, זאג פארן אייבערשטן:

״רבונו של עולם, העלף מיר איך זאל האבן א גוטע חדר און א גוטע שולע פאר מיינע קינדער. מען וויל נישט אננעמען מיינע קינדער אין ... מוסד נאר ווייל איך פאר קיין אומאן אויף ראש השנה און ווייל איך בין מיך מחי׳ ומחזק מיט די ברסלבע ספרים; הייליגער באשעפער, פארוואס פאר איך אויף אומאן, פארוואס בין איך געקומען קיין ברסלב? נאר ווייל די ספרים און די דיבורים מאכן מיר אויף מיינע אויגן איך זאל לעבן מיט דיר און איך זאל זיך פרייען מיט די מצוות וואס איך טו. זייט איך בין מקורב געווארן צום הייליגן רבי׳ן האט זיך מיין לעבן אינגאנצן געטוישט לטובה; איך לערן יעדן טאג, איך דאוון יעדן טאג שחרית מנחה מעריב, און מיין גאנצע שלום בית האט זיך מיר געטוישט צום גוטן.

הייליגער באשעפער, פארוואס איז דער רבי אזוי פארשעמט? פארוואס פארשעמט מען מיר? וואס האב איך שוין געטון אז מען וויל נישט אננעמען מיינע קינדער? זיי ווילן נישט אריין נעמען מיינע קינדער ווייל איך בין זיך מחי׳ ומחזק מיטן הייליגן רבינ׳ס ספרים; איך בעט דיר באשעפער, העלף מיר איך זאל אטרעפען א גוטע מוסד פאר מיינע קינדער״.

דער אייבערשטער זאל דיר העלפן זאלסט טרעפן א גוטע מוסד פאר דיינע קינדער, זיי זאלן אויסוואקסן ערליכע אידן און דו זאלסט זען פון זיי אידיש נחת, אמן.

איך ווארט צו הערן פון דיר אז דו האסט געטראפן פאר זיי א גוטער מוסד.

...

~~~~~~~~~~

וואס איז די ריכטיגע צניעות ביים שלאפן?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם א יישר כח פאר אייערע שיעורים וואס געבן מיר אזויפיל עצות און חיזוק, עס געבט מיר שכל אין לעבן. איך האב אנגעהויבן רעדן צום אייבערשטן, איך האב אנגעהויבן דאווענען אפילו ווען מיר האבן נישט קיין סעמינאר, אזוי ווי יעצט פאר פסח, איך האב אנגעהויבן ליינען קריאת שמע און צוגרייטן נעגל וואסער יעדע נאכט, און נאך פיל מער.

איך וויל פרעגן אויב די צוויי ביינער ביים האלז מעגן זיין אפן ביינאכט ביים שלאפן, און אויך אויב מ'דארף אנטון זאקן ביים שלאפן אויב מ'איז סיי ווי צוגעדעקט מיט די דעקע.

יישר כח פאר אלעס.

א מיידל פון ארץ ישראל

תשובה:
~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת צו, ד' ניסן, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

וואויל איז אייך אז איר געבט אכטונג אויף צניעות; ווען מען פירט זיך איידל און מען גייט אנגעטון איידל - דאס איז שיין און מלא חן, אבער אויב מען גייט נישט אנגעטון איידל און מען פירט זיך נישט אויף איידל דעמאלט איז דער מענטש נישט מכובד.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (סנהדרין צד.): "רַבִּי יוֹחָנָן קָרֵי לֵיהּ לְמָאנֵי מְכַבְּדוֹתַי", רבי יוחנן, ווען ער פלעגט בעטן זיין שמש זאל אים ברענגען זיינע קליידער, פלעגט ער זאגן: 'ברענג מיר די זאך וואס ברענגט מיר "כבוד"'; ווייל קליידער איז מכבד א מענטש. ווען א מענטש איז אנגעטון ווי עס דארף צו זיין דעמאלט איז ער מכובד וכו'.

אסאך מיידלעך מיינען אז צניעות איז עפעס א קנס, כאילו מען האט גע'קנס'עט די אידישע טעכטער אז מען דארף גיין אנגעטון איידל. דאס איז די סיבה פארוואס מען זעט נעבעך ווי אידישע טעכטער זוכן אראפ צו ווארפן פון זיך די צניעות, זיי מיינען אז דאס איז א שטראף, אבער באמת איז צניעות בכלל נישט קיין קנס, צניעות איז זייער א שיינע זאך. א בעל חי גייט אן קליידער און עס איז נישט שייך ביי זיי קיין קליידער, דאס זעלביגע איז ביי די אומות העולם וואס זענען (יחזקאל כג, כ): "אֲשֶׁר בְּשַׂר חֲמוֹרִים בְּשָׂרָם", צוגעגליכן צו בעלי חיים; אזוי ווי אברהם אבינו האט געזאגט פאר ישמעאל ווען ער איז געגאנגען שחט'ן יצחק אבינו (בראשית כב, ה): "שְׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם הַחֲמוֹר", זאגן אויף דעם חכמינו זכרונם לברכה (קידושין סח.): "עַם הַדּוֹמֶה לַחֲמוֹר"; ביי זיי איז נישט קיין חילוק יא אנגעטון נישט אנגעטון, אבער מיר אידן וואס מיר זענען מענטשן אזוי ווי עס שטייט (יחזקאל לד, לא): "וְאַתֵּן צֹאנִי צֹאן מַרְעִיתִי, אָדָם אַתֶּם, אֲנִי אֱלֹהֵיכֶם", דער אייבערשטער זאגט איר זענט ביי מיר גערעכענט ווי מענטשן, איר זענט נישט אין מיינע אויגן ווי בהמות, דרש'ענען אויף דעם די הייליגע חז"ל (יבמות סא.): "אַתֶּם קְרוּיִין אָדָם, וְאֵין הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים קְרוּיִין אָדָם"; דארפן מיר זיין אנגעטון און אכטונג געבן זיך אויפצופירן איידל.

ווען מען שלאפט גייט מען נישט מיט קיין זאקן, נאר מען דעקט זיך צו מיט א דעק - דאס איז צניעות; מען דארף געדענקען וואס חז"ל זאגן (קידושין נד.): "לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לְמַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת", די תורה איז נישט געגעבן געווארן פאר מלאכים; עס איז דא וואס זאגן אז מיידלעך זאלן שלאפן מיט הויזן ווייל די פיס דעקט זיך אויף וכו', אבער עס איז נישט גערעכט, ווייל הויזן פאר א מיידל איז פריצות. מען פרובירט דאס מערסטע צו שלאפן צוגעדעקט און אויב מען דעקט זיך אויף - זאגן שוין חכמינו זכרונם לברכה (נדרים כז:): "אוֹנֶס רַחֲמָנָא פַּטְרֵיהּ".

...

~~~~~~~~~~

ווי אזוי טרייסט מען זיך נאך די הסתלקות פונעם וויזניצער רבי זצ"ל? און ווי אזוי רעדט מען צו קינדער וועגן שטארבן?

שאלה:
~~~~~~~~~~

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

א גרויסן יישר כח פאר די געוואלדיגע חיזוק וואס איך באקום פון אייך סיי פון די בריוו און סיי פון די שיעורים, איך מיט מיינע חברים זענען זיך זייער מחזק דערמיט.

היינט איז נסתלק געווארן מיין גרויסער הייליגער רבי, כ"ק אדמו"ר מוויזניץ זי"ע, און איך דארף חיזוק ווייטער אנצוגיין, איך שפיר זיך ממש פאר'יתומ'ט, ווי אזוי קען איך זיך שטארקן? ווי אזוי פול איך אן דעם חלל וואס איז מיר געבליבן?

אויך האב איך געוואלט פרעגן ווי אזוי מ'רעדט צו קליינע קינדער איבער שטארבן, מיינע קינדער פרעגן מיר וואס מיינט אז דער רבי איז נפטר געווארן, וואו טראגט מען דעם רבי'ן ביי לויה, אויך לעצטנס איז נפטר געווארן אונזער באבע, מיט וועמען די קינדער זענען געווען זייער נאנט, און כ'האב נישט געוואוסט ווי אזוי דאס מסביר זיין פאר זיי, זיי זענען 3 און 5 יאר אלט, פון ווען קען מען רעדן צו די קינדער וואס מיינט שטארבן? כ'וויל נישט זיי זאלן בלייבן מיט קאשמארן.

אויך קענט איר מיר אפשר שרייבן איבער די שייכות פון מיין רבי צו ברסלב, די שעות צעטלעך און זיין זאגן גמרא מאכט אים נאנט צו ברסלב, אויך האב איך געהערט נאכזאגן פון אייך אז אייער התקרבות צו מוהרא"ש איז געווען אמאל ביים וויזניצן רבינ'ס טיש, און אויך אז ער איז געשטאנען צו אייער זייט אז מ'זאל נישט ארויסקומען קעגן אייך ווען מ'האט געפירט א מחלוקת קעגן די ישיבה, אויב איר קענט מיר מער דערציילן דערוועגן.

יישר כח פאר אלעס.

חיים מאיר

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת צו, ה' ניסן, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד חיים מאיר נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

נָפְלָה עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ, אוֹי לָנוּ כִּי חָטָאנוּ; מיר דארפן וויינען צום אייבערשטן ווען א צדיק גייט אוועק פון דער וועלט.

דער הייליגער רבי זאגט (ספר המידות, אות תשובה, סימן פה): "הַבּוֹכֶה וּמִתְאַבֵּל עַל אָדָם כָּשֵׁר, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲווֹנוֹתָיו", אז א מענטש וויינט אויף אן ערליכער איד ווען ער גייט אוועק פון דער וועלט איז אים דער אייבערשטער מוחל אויף אלע זיינע עבירות; ווייל ווען א צדיק גייט אוועק פון דער וועלט מאכט מען זיך א חשבון הנפש, מען זעט וואס בלייבט פונעם מענטש - נאר תורה ותפילה, מצוות ומעשים טובים, דאס ברענגט אז מען וויינט זיך אויס צום אייבערשטן: **"רבונו של עולם, איך וויל אויך זיין אן ערליכער איד, איך וויל אויך לערנען יעדן טאג תורה, איך וויל אויך אכטונג געבן מקיים צו זיין אלע מצוות"**; דאס זאגט דער רבי: "הַבּוֹכֶה וּמִתְאַבֵּל עַל אָדָם כָּשֵׁר, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲווֹנוֹתָיו", דער וואס וויינט ווען אן ערליכער איד גייט אוועק פון דער וועלט; ער וויינט אויף זיך, וואס וועט זיין מיט אונז? ווען וועלן מיר זיך שוין אויפהייבן פון אונזער בלאטע? ווען וועלן מיר שוין אפלאזן אלע נארישקייטן? דעמאלט איז אים דער אייבערשטער מוחל אויף זיינע עבירות.

די רחמנות איז אויף אונז; אויף דעם צדיק איז נישט קיין רחמנות, ווייל ער גייט ארויף אויבן אין הימל און עס קומען אים אנקעגן אלע מלאכים וואס זענען באשאפן געווארן פון זיין תורה און תפילה אויף וואס ער האט זיך מוסר נפש געווען אלע זיינע יארן, עס קומען אים אנקעגן אלע נשמות פון צדיקים, מען רופט אויס אין הימל: "מאכט פלאץ פאר די נשמה וואס האט כל ימיו געלערנט תורה, מאכט פלאץ פאר די נשמה וואס האט זיך מוסר נפש געווען פאר אידישע קינדער און האט אריין

געברענגט תורה ביי אידישע קינדער, ער האט אריין געברענגט יראת שמים אין אידישע קינדער״; די רחמנות איז אויף אונז.

מוהרא״ש שרייבט אין זיין צוואה ווי אזוי מיר קענען וויסן א סימן פון אן ערליכער איד, איך ברענג דיר אראפ דעם לשון: ״נָאךְ אַ סִימָן אִיז דָא, אַז אַן אֱמֶת׳עֶר צַדִיק אִיז מְעוֹרֵר זַיינֶע מֶענְטְשְׁן צוּ לֶערְנֶען דִי הֵייליְגֶע תּוֹרָה, אוּן אַ פַאלְשֶׁער מַנְהִיג וֶועט רֶעדְן פוּן אַלֶעס אוֹיסֶער פוּן תּוֹרָה. דֶערִיבֶּער וֶוען אִיר גֵייט צוּ אַ מֶענְטְשׁ אוּן אִיר זֶעט אַז דוּרְךְ יֶענֶעם בַּאקוּמְט אִיר אַ חֵשֶׁק צוּ לֶערְנֶען פְלַייסִיג דִי הֵייליְגֶע תּוֹרָה, אִיז אַ סִימָן אַז אִיר זֶענְט בֵּיי אַן אֱמֶתְ׳ן צַדִיק״.

דער וויזניצער רבי זכותו יגן עלינו פלעגט פארלאנגען פון יעדן חסיד - פון גרויס ביז קליין - מען זאל לערנען די הייליגע תורה; ער האט פארלאנגט א שעות צעטל און יעדער חסיד האט זיך געדארפט פארשרייבן יעדן טאג וויפיל שעה ער לערנט, אזוי פלעגט ער זיי מחזק זיין צו לערנען די תורה. ער האט נישט געמאכט קיין אונטערשייד צווישן עשירים און ארימעלייט; ער האט קיינעם נישט גע׳חנפ׳עט, נאר יעדער האט געדארפט לערנען.

בנוגע רעדן צו קינדער פון שטארבן וכו׳; עס איז נישט כדאי צו רעדן אין שטוב פון יום המיתה און זיכער נישט מיט קינדער. זע אריין צו ברענגען א פרייליכקייט אין שטוב, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (שבת ל:): ״אֵין הַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה אֶלָּא מִתּוֹךְ שִׂמְחָה״, דער אייבערשטער רוהט אין א פלאץ וואו מען פריידט זיך; אז דו וועסט פרייליך מאכן דיין ווייב און קינדער וועט זיין ביי דיר אין שטוב השראת השכינה און אז עס איז דא אין שטוב אן השראת השכינה איז שוין אלעס דא אין שטוב. אזוי אויך זאלסטו רעדן מיט זיי וואס א צדיק איז; פארצייל זיי מעשיות פון צדיקים, דאס וועט אריין ברענגען אין זיי א חשק צו וועלן ווערן א צדיק.

עס איז באוואוסט דער סיפור פונעם הייליגער צאנזער רב זכותו יגן עלינו אז ער האט אמאל געפרעגט דעם מלמד פון זיינע קינדער צי ער לערנט מוסר מיט זיי, האט דער מלמד געזאגט: ״יא״; האט ער אים געפרעגט: ״וואסערע מוסר ספרים לערנסטו מיט זיי?״ זאגט ער: ״חובות הלבבות״, זאגט אים דער הייליגער צאנזער רב: ״נישט דאס מיין איך צו פרעגן, איך פרעג צי דו לערנסט ׳מוסר׳, צי דו פארציילסט זיי מעשיות פון הייליגן רבי ר׳ אלימלך פון ליזענסק זי״ע און זיין ברודער דער הייליגער רבי ר׳ זושא זי״ע״; ווייל מעשיות פון צדיקים פייערט אויף דאס הארץ צו זיין אן ערליכער איד. מען הייבט אן טראכטן: ״איך וויל אויך זיין אן ערליכער איד״, ״איך וויל אויך זיין א צדיק״, מען הייבט אן זינגען: **״אוי טאטע, אוי פאטער - איך וויל זיין אן ערליכער איד״; ״אוי טאטע, אוי פאטער - איך וויל זיין א גרויסער צדיק״.**

איך פלעג גיין זייער אסאך צום טיש פרייטאג צו נאכטס אלס בחור און אויך אלס אינגערמאן, אזוי אויך פלעג איך מיטהאלטן ביים מוצאי תשעה באב טיש דעם סיום הש״ס. אויך ווען מיין זיידע דער קארלסבורגער רב שליט״א פלעגט גיין באזוכן דעם וויזניצער רבי זי״ע פלעג איך שטענדיג מיט גיין.

ווען איך האב געעפענט די ישיבה איז אויף מיר אריבער גרויסע מחלוקת; מען האט געמאכט הפגנות און פארשפרייט כתבי פלסתר, מען האט איינגעגעבן מסירות וכו׳ וכו׳. אזוי אויך איז מען דעמאלט ארום געגאנגען צו אלע רבנים אז מען זאל ארויס קומען מיט א קול קורא קעגן מיר; מען איז געזעצן טעג און וואכן ביים וויזניצער רבי, מען האט אים געמוטשעט ער זאל אונטער שרייבן קעגן די

ישיבה, אבער געלויבט דעם אייבערשטן אז ער האט נישט געוואלט אונטערשרייבן (עס איז דא אסאך צו פארציילן, אבער אין כאן המקום להאריך).

דער אייבערשטער זאל העלפן מיר זאלן זוכה זיין צו זיין דבוק אין אמת'ע צדיקים און גיין אין זייערע וועגן, ביז משיח וועט קומען און אונז אויסלייזן פון גלות, אמן.

...

~~~~~~~~~~

איך וויל זיך שוין גט'ן

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם א גרויסן יישר כח פאר אלע חיזוק וואס איך באקום פון אייך, און יעצט צום ענין. איך בין זייער צובראכן פונעם מצב אין אונזער שטוב. עס איז קיין שטוב נישט! איך האלט מער נישט אויס פון מיין מאן, ער איז נישט אינטערעסירט אין גארנישט.

איך האב אים זייער ליב געהאט אלע יארן, איך האב אזויפיל געטון פאר אים, געגעבן, נאכגעגעבן, געהאלפן, און אזויפיל מתפלל געווען, בשעת ווען ער פלעגט מיר אוועקמאכן די גאנצע צייט. איך בין שוין פארמאטערט און איך קען נישט טרעפן די כוחות ווייטער אנצוגיין. איך שפיר זיך ווי א פארוועלקטע בלום וואס פרובירט צו וואקסן אין א בלאטע אן קיין זון. די איינציגסטע וועג וואס עס זאל קענען ארבעטן איז נאר אז איך שפיל טויב, שטום, און בלינד, נו וואספארא לעבן איז דאס?

איך האב שוין אלעס פרובירט, איך בין שוין דורך די שווערסטע צייטן, איין תקופה ווי ער האט נישט געלערנט און נישט געארבעט, איין תקופה פון נישט אויפשטיין צופרי ביז שפעט אינמיטן טאג, איין תקופה פון כל ערליי משוגעת'ן בין כותלי הבעדרום, איין תקופה פון איך דארף זיך טוישן און זיין מער אפ-טו-דעיט, איין תקופה פון ער טוישט זיך זיין אויסקוק און בכלל לעבנסשטייגער, נאך א תקופה פון זיין ברוגז אויף מיין משפחה, א. א. וו. די ליסטע גייט אן. און כאטשיג ווי שטארק דאס האט מיר אלעס וויי געטון בין איך מיטגעאנגען, אים נאכגעקומען אלע פארלאנגען (חוץ א שייטל), עס האט אבער גארנישט געהאלפן, ער איז אין שטוב נאר בגוף, אדער צו קריטיקירן און טשעפען. איך מאך אליין שבת, יום טוב, פסח. ער העלפט גארנישט און ער קאמפלעינט נאך אז די הויז פליעט און וועגן דעם האט ער נישט קיין הרחבת הדעת אינדערהיים.

ווי אזוי זאל איך האלטן די שטוב אין ארדענונג ווען איך דארף אלעס אליין טון, און ער ליגט אין בעט און האט נאר טענות? די קינדער וויינען און מוטשען אז טאטי האט זיי צוגעזאגט זאכן, און איך מוז זיך ספראווען דערמיט און אים ערזעצן.

איך וויל זיך גט'ן. עס טוט מיר זייער וויי, ווייל ביז יעצט האב איך אלעס פרובירט צו טון כדי נישט זיך גט'ן, און טאקע ווייל איך ווייס אז גט'ן איז נישט די עצה און ווי הארב דאס איז און די נאכוויייען און די שוועריגקייטן, דאס האט מיר צוריקגעהאלטן ביז יעצט. נאכדערצו אז איך האב א גע'גט'ע שוועסטער שוין 10 יאר, ווען נישט וואלט איך זיך שוין זיכער גע'גט, איך בין שוין אבער אין א מצב פון עד מתי? מיין לעבן איז נישט קיין לעבן...

ישר כח פאר אייער צייט, און דער אייבערשטער זאל אייך באלייכטן מיט א קלארקייט צו קענען געבן די ריכטיגע ענטפערס.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת צו, ה' ניסן, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד מרת ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

עס טוט מיר זייער וויי צו הערן וואס איר גייט אריבער.

איך מוז אייך זאגן וואס איך האב מקבל געווען פון מוהרא"ש זכרונו לברכה: "זיך גט'ן איז נישט די עצה", בפרט ווען עס איז דא קינדער אין שטוב; ווייל אויב מען גט זיך ליידן די קינדער פון דעם זייער גאנץ לעבן.
~~~~~~~~~~

במשך די פופצן יאר וואס איך בין עוסק מיט קינדער און בחורים האב איך געזען אז רוב פראבלעמען מאכן זיך ביי קינדער פון גע'גט'ע שטובער. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (גיטין צ:): "כָּל הַמְגָרֵשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, אֲפִילּוּ מִזְבֵּחַ מוֹרִיד דְּמָעוֹת", ווען מאן און ווייב גט'ן זיך וויינט דער מזבח. פלעגט מוהרא"ש זכרונו לברכה שטענדיג זאגן: פארוואס וויינט דוקא דער מזבח? עס זענען דאך דא אסאך כלים אין בית המקדש; פארוואס וויינט נישט דער שלחן; דער מנורה; דער ארון; וואס עפעס דוקא דער מזבח? נאר דער מזבח וויינט, ווי צו זאגן: "מען איז שוין מקריב אויף מיר גענוג קרבנות, פארוואס פעלט אויס מען זאל ברענגען נאך קרבנות..."

מוהרא"ש פלעגט שטענדיג חזר'ן מיט אונז: "זיי קלוג, נישט גערעכט"; דאס איז דער סוד פון הצלחה - נישט זוכן צו זיין גערעכט נאר זוכן ווי מען קען זיין קלוג. שלמה המלך זאגט (משלי יד, א): "חַכְמוֹת נָשִׁים בָּנְתָה בֵיתָהּ", א קלוגע פרוי בויט אויף איר הויז, "וְאִוֶּלֶת בְּיָדֶיהָ תֶהֶרְסֶנּוּ", און א נארישע פרוי צעברעכט עס מיט אירע אייגענע הענט; עס טוט מיר זייער וויי צו זען ווי איר פאלט א קרבן פארן יצר הרע וואס וויל צעברעכן נאך א אידישע שטוב, איר שרייבט דאך אליינס אז איר האט א שוועסטער וואס איז שוין לאנגע יארן אליין וכו', וואס וועט איר האבן אז איר וועט זיך גט'ן? אמת טאקע, עס איז אייך זייער שווער יעצט מיט אייער מאן וכו', אבער דאס האט איר נאך נישט פרובירט - צו זיין אליינס פאר יארן וכו', דאס ווייסט איר נאך נישט - וואס אייערע קינדער וועלן מיט מאכן וכו', די קינדער וועמענס עלטערן האבן זיך גע'גט וואלגערן זיך ארום פון איינעם צום צווייטן השם ירחם.

איך ווייס אז עס איז אייך זייער שווער און איך פארשטיי זייער גוט וואס איר גייט אריבער, אבער מיט דעם אלעם בעט איך אייך זייער, איר פון אייער זייט זאלט רעדן שיין צו אים, זייטס ווייטער ווארים צו אים און ווארטס אים אפ מיט א שמייכל וכו'. א קלוגע פרוי האט די מעגליכקייט אינגאנצן איבערצודרייען איר מאן לטובה; איך בעט אייך, ווארטס אויס אויף א ישועה און אנטלויפטס נישט. עס איז נישט קיין חכמה צו גיין צעברעכן א שטוב ווען מען קען עס נאך ראטעווען.

שלמה המלך זאגט (משלי כז, יט): "כַּמַּיִם הַפָּנִים לַפָּנִים, כֵּן לֵב הָאָדָם לָאָדָם", אזוי ווי ווען מען קוקט אין וואסער זעט מען זיך - ווען מען שמייכלט זעט מען א שמייכל און ווען מען איז זויער זעט מען א זויערע בילד; אזוי איז א מענטש צום חבר - ווען מען שמייכלט שמייכלט יענער צוריק און ווען מען איז שלעכט, איז יענער שלעכט צוריק צו דיר. געדענקט, דאס גאנצע לעבן איז אזוי ווי א 'שפיגל', אויב מען שמייכלט צו א 'שפיגל', זעט מען ווי איינער שמייכלט צוריק און אויב מען ווייזט א זויערע פנים ווייזט יענער צוריק א זויערע פנים. דערפאר, זוכט נישט צו זיין גערעכט, נאר האלטס פאר אייערע אויגן די ווערטער: "זיי קלוג, נישט גערעכט", איר זאלט זיין דער וואס בעט איבער און רעדט שיין.

מיר שטייען יעצט אין די ערב פסח טעג; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (פסחים קטז:): "בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרַיִם", א מענטש דארף זיך פארשטעלן כאילו ער איז געווען פארקנעכטעט פאר פרעה אין מצרים, און דער אייבערשטער האט אים ארויסגענומען פון דארט; שטעלט אייך פאר איר זענט אין מצרים, אייער מאן ארבעט פאר פרעה און ער וויל נישט אהיים קומען ביינאכט, ער איז א קנעכט פאר פרעה, ער איז אריין געטון אין זיין געלט און אין זיין דזשאב מיטן גאנצן לייב און לעבן וכו'; וואס האבן די ערליכע פרויען געטון, זיי האבן זיך גע'גט? זאגן אונז חכמינו זכרונם לברכה (ילקוט שמעוני תהלים, סימן תשצה) אז בזכות די נשים צדקניות זענען די אידן ארויס פון מצרים; די מענער זענען געווען פארשקלאפט און פארפלאגט פאר די מצריים - אזוי ווי היינט, מען האט געארבעט ביטער שווער, זיי זענען געווען אזוי אריינגעטון אין מאכן געלט אז זיי זענען פשוט נישט אהיים געקומען צו

זייערע ווייבער, וואס האבן די ערליכע פרויען געטון? זיי זענען געגאנגען צו זייערע מענער אויפן פעלד דארט וואו זיי האבן געארבעט, זיי האבן געברענגט פאר זייערע מענער וואסער מיט קליינע פיש, זיי האבן זיי אפגעוואשן וכו׳, און אזוי איז ארויס געקומען די גאנצע אידישע פאלק וואס זענען ארויס פון מצרים און מקבל געווען די הייליגע תורה ביים בארג סיני; זעט מען פון דעם דאס גרויסקייט פון א אידישע פרוי וואס גייט צו איר מאן און זי איז דער וואס רעדט שיינע ווערטער וכו׳ ביז דער מאן ווערט איבערגערעדט, מען לעבט מיט ליבשאפט און מען שטעלט אויף א שטוב צוזאמען.

איך בין גרייט צו רעדן מיט אייך ביידע צוזאמען און פרובירן וואס מען קען טון איר זאלט לעבן בשלום איינער מיטן צווייטן, ווייל עס איז א שאד אז דער לעבן זאל אריבער גיין מיט מחלוקת.

איך זאג אייך נאכאמאל: **"זיך גט׳ן איז נישט די עצה"**, וואס איז יא די עצה? **"תפילה איז די עצה"**. מען האט אמאל געזאגט פארן רבי׳ן אז דער בעל שם טוב זכותו יגן עלינו האט געזאגט: "ווען משיח וועט קומען וועט מען מבטל זיין אלע ווייבער שול׳ן", האט דער רבי געזאגט: "עס איז נישט אמת; עס קען נישט זיין אז דער בעל שם טוב האט דאס געזאגט, פונקט פארקערט! משיח וועט קומען בזכות די תפילות פון אידישע פרויען וואס זיי דאווענען און בעטן אז משיח זאל קומען"; אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (מדרש זוטא רות, רמז ד): **"אֵין הַדּוֹרוֹת נִגְאָלִין אֶלָּא בִּזְכוּת נָשִׁים צִדְקָנִיּוֹת שֶׁבַּדּוֹר"**, משיח וועט קומען נאר בזכות די ערליכע פרויען פונעם דור; נאך זאגן חז"ל (סוטה יא:): **"בִּזְכוּת נָשִׁים צִדְקָנִיּוֹת נִגְאֲלוּ אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, וּבִזְכוּתָן עֲתִידִין לְהִגָּאֵל"**, אין די זכות פון די פרויען זענען מיר אויסגעלייזט געווארן פון מצרים, און בזכות זיי וועלן מיר אויסגעלייזט ווערן פון גלות.

איך שרייב אייך א בריוו וואס איר זאלט איבערגעבן פאר אייער מאן.

לכבוד ... נרו יאיר

דיין ווייב האט מיר געשריבן א בריוו אז עס איז זייער שווער דאס לעבן מיט דיר. איך בעט דיר זייער, דו ווייסט דאך אז ביים רבי׳ן איז געווען א יסוד היסודות "שלום בית"; דער רבי האט אונז זייער געווארנט מיר זאלן מכבד זיין די ווייב (שיחות הר"ן, סימן רסד): "כִּי אָמַר, הֲלֹא הַנָּשִׁים הֵם סוֹבְלִים צַעַר וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד מִיַּלְדֵיהֶם, צַעַר הָעִבּוּר וְהַלֵּדָה וְהַגִּדּוּל, כַּאֲשֶׁר יָדוּעַ לַכֹּל עֹצֶם מַכְאוֹבָם וְצַעֲרָם וְיִסּוּרֵיהֶם", דער רבי האט געזאגט: מען דארף זייער אכטונג געבן אויף די ווייב, ווייל זיי גייען אריבער זייער אסאך ווייטאג פון צער גידול בנים, צער לידה וכו׳. און ר׳ נתן שרייבט (שם, סימן רסג): "סִפֵּר לִי אֶחָד שֶׁהָיָה מֵשִׂיחַ עִמּוֹ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה מֵעִנְיַן בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שֶׁשְּׁכִיחַ מְאֹד שֶׁנַּעֲשֶׂה קִלְקוּל בֵּינֵיהֶם וּבֵין נְשׁוֹתֵיהֶם, וְנִפְרָדִים זֶה מִזֶּה אֵיזֶה זְמַן, וְלִפְעָמִים נַעֲשֶׂה מִזֶּה פֵּרוּד לְגַמְרֵי חַס וְשָׁלוֹם", איינער האט מיר פארציילט אז ער האט געהאט א שמועס מיטן רבי׳ן איבער דעם וואס מען זעט אינגעלייט צעטיילן זיך פאר א שטיק צייט און אסאך מאל ווערט נאכדעם א גט חס ושלום, "אָמַר, שֶׁזֶּה מַעֲשֶׂה בַּעַל דָּבָר, שֶׁמַּנִּיחַ אֶת עַצְמוֹ עַל זֶה מְאֹד, לְקַלְקֵל הַשָּׁלוֹם שֶׁל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, כְּדֵי שֶׁיִּתָּפְסוּ בִּמְצוּדָתוֹ חַס וְשָׁלוֹם עַל יְדֵי זֶה", דער רבי האט געזאגט אז דאס איז מעשה בעל דבר. דער יצר הרע מאכט מען זאל זיך צעטיילן, ווייל אז מען איז אן א ווייב כאפט ער אריין דעם מענטש ביי אים אין זאק אריין, "כִּי הוּא אוֹרֵב עַל זֶה מְאֹד - לְתָפְסָם בִּנְעוּרֵיהֶם עַל יְדֵי קִלְקוּל הַשָּׁלוֹם בַּיִת חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁגּוֹרֵם בְּעַרְמוּמִיּוּתוֹ לְקַלְקֵל הַשָּׁלוֹם שֶׁבֵּינֵיהֶם", ווייל דער יצר הרע לאקערט אויף יונגע פארפעלקער זיי צו צעטיילן און אזוי כאפט ער זיי אריין אין שמוציגע עבירות.

איך בעט דיר זייער, בעט זיך איבער מיט דיין ווייב; אז דו ווילסט פאלגן דעם הייליגן רבי'ן וועט דיר גוט זיין אין לעבן. זוך נישט צו זיין גערעכט, קליינע קינדער ווען זיי קריגן זיך, זוכן זיי שטענדיג צו זיין גערעכט. דער הייליגער אריז"ל זאגט אז אין מצרים איז דער מח און דער דיבור געווען אין גלות; יעצט איז די צייט ארויס צו גיין פון דעם גלות הדעת, גיי דו אויך ארויס פון דיין קטנות און זוך נישט אויסצופירן.

יעצט קומט שוין דער הייליגער יום טוב פסח ווען אלע אידן גייען ארויס גיין פון מצרים, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (פסחים קטז:) "בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרָיִם"; כאפ זיך אויך מיט מיט אלע אידן וואס גייען ארויס פון מצרים. שטעל זיך פאר ווי דו ביסט יעצט אין מצרים און דער צדיק קומט זאגן אז דער אייבערשטער וויל ארויסנעמען די אידן פון מצרים, וואס וואלסטו געטון? דו וואלסט מיט געגאנגען מיט משה רבינו? נישט יעדער איז דעמאלט מיט געגאנגען מיט משה רבינו, רוב אידן האבן נישט געוואלט ארויס גיין פון מצרים און בלויז א פיפטל פון כלל ישראל זענען מיט געגאנגען, ווייל די אלע האבן געהאט זייערע גערעכטע טענות און תירוצים פארוואס נישט צו גיין מיט משה רבינו. וואס איז געבליבן פון זיי? זיי זענען אלע אויסגעשטארבן ביי מכת חושך, אבער די ערליכע אידן וואס זיי זענען געגאנגען מיט משה רבינו - זיי זענען ארויס פון מצרים און ארויס פון זייער גלות.

מוהרא"ש זאגט א גוטע עצה פאר א מאן און ווייב וואס פארשטייען זיך נישט און יעדער פארלאנגט פונעם צווייטן זיך צו טוישן;ביידע פון זיי זאלן נעמען א צעטל און ביידע זאלן אראפשרייבן אלע טענות וואס מען האט איינער אויפן צווייטן בפרטי פרטיות, דערנאך זאל מען נעמען די צעטלעך פארמאכטערהייט אן אריינקוקן דערין און דאס פארברענען בשעת שריפת חמץ אינעם פייער, ווען דערביי זאל דער מאן בעטן דעם אייבערשטן אז אלע קריגערייען זאלן זיך אויפהערן און אלע שלעכטס וואס ער האט אויף זיין ווייב זאל ער נישט זען מער.

איך האף אז דו וועסט אנעמען מיינע ווערטער; גלייב מיר איך האב נישט קיין שום נגיעה דא, איך מאך נישט קיין געלט פון אייך און איך האב נישט קיין כבוד פון אייך, איך טו עס פשוט ווייל מוהרא"ש האט מיר אריין געלייגט אין מיין בלוט איך זאל העלפן עס זאל זיין שלום צווישן מאן און ווייב און מען זאל לעבן צוזאמען.

איך ווארט צו הערן פון דיר אז דו האסט אויסגערוימט דעם חמץ פון שטוב; סיי דער פשוט'ער חמץ און אויך דעם יצר הרע.

...

~~~~~~~~~~

איך האב געענדיגט די פערטע מאל משניות, ש'כח!

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

ברוך ה' אז איך האב זוכה געווען, אין זכות פונעם ראש ישיבה שליט"א, צו ענדיגן די פערטע מאל ששה סדרי משנה.

א גרויסן יישר כח פאר אלעס. נאר דער אייבערשטער קען אייך באצאלן.
~~~~~~~~~~

יהושע

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת צו, ה׳ ניסן, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד יהושע נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך האב אזא הנאה צו הערן ווי דו פלייסט זיך אין לערנען די הייליגע תורה, בפרט אין לימוד משניות, און דו האסט שוין זוכה געווען צו מסיים זיין דעם פערטן מאל ששה סדרי משנה.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ויקרא רבה ז, ג): ״אֵין כָּל הַגָּלֻיּוֹת הַלָּלוּ מִתְכַּנְּסוֹת אֶלָּא בִּזְכוּת מִשְׁנָיוֹת״, משיח וועט קומען בזכות די וואס לערנען משניות; דאס זעלבע וועט זיין מיט דיין פריוואטע גלות, דו וועסט זוכה זיין ארויס צו גיין פון דיין גלות. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (סנהדרין כב.): אויפן פסוק (תהלים סח, ז): ״מוֹצִיא אֲסִירִים בַּכּוֹשָׁרוֹת״, אז דער אייבערשטער נעמט ארויס בחורים און מיידלעך פון זייער תפיסה און ער מאכט שידוכים; בזכות לימוד משניות וועסטו טרעפן א גוטע שידוך.

שטארק דיר און זיי ממשיך צו לערנען אויפן סדר דרך הלימוד וואס דער הייליגער רבי האט אונז געגעבן (שיחות הר״ן, סימן עו). אפילו דו פארשטייסט נישט וואס דו לערנסט, דאך זאלסטו ווייטער זאגן די ווערטער פון די הייליגע תורה.

עס איז נישט דא נאך א זאך וואס מאכט פרייליך דעם מענטש אזוי ווי תורה; א מענטש וואס לערנט תורה דער איז רייך, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (שבת קכ.): אויפן פסוק (ישעיהו ג, ז): ״וּבְבֵיתִי אֵין לֶחֶם וְאֵין שִׂמְלָה״ - זֶה שֶׁאֵין בְּיָדִי לֹא מִקְרָא וְלֹא מִשְׁנָה וְלֹא תַּלְמוּד״, א מענטש וואס לערנט נישט יעדן טאג אביסל חומש, א פרק משניות און א דף גמרא איז דער גרעסטער ארימאן; נאך זאגן חכמינו זכרונם לברכה (נדרים מא.): ״אֵין עָנִי אֶלָּא מִן הַדַּעַת״, ווער איז אן ארימאן? דער וואס האט נישט קיין שכל; א מענטש וואס טראכט נישט פון תכלית, דער איז אן ארימאן, ווען א מענטש לערנט נישט קיין תורה יעדן טאג און טוט נישט קיין מעשים טובים, ווען ער וועט אוועק גיין פון דער וועלט וועט ער זיין ארים, ווייל אין בית החיים נעמט מען נישט מיט קיין געלט מיט הייזער, דארט נעמט מען מיט נאר תורה ומעשים טובים, דערפאר זע ארייצוכאפן אביסל תורה יעדן טאג.

דו קענסט זיך נישט פארשטעלן וואס תורה טוט פארן מענטש; אפילו א מענטש זאל זיין רחמנא לצלן אין שאול תחתית, אויב ער נעמט אויף זיך צו לערנען יעדן טאג תורה, וועט ער ארויס גיין פון אלע שלעכטס וואו ער איז אריין געפאלן און דער אייבערשטער וועט אים מוחל זיין אויף אלע זיינע עבירות, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ירושלמי ראש השנה פרק ד, הלכה ח): ״כֵּיוָן שֶׁקִּבַּלְתֶּם עֲלֵיכֶם עוֹל תּוֹרָה - מַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאִילוּ לֹא חֲטָאתֶם מִיָּמֵיכֶם״, ווען א מענטש איז מקבל אויף זיך דעם עול תורה - דאס הייסט ער נעמט זיך פאר צו לערנען יעדן טאג די הייליגע תורה - זאגט דער אייבערשטער: ״רעכן איך אים כאילו ער האט קיינמאל נישט געזינדיגט״.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~

איך קען נישט מיין טאטע, כ׳דארף חיזוק צו רעדן צו אים
~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך האב שוין געשריבן אמאל פאר'ן ראש ישיבה אז מיינע עלטערן זענען שוין גע'גט פאר 11 יאר, איך בין אויפגעוואקסן ביי מיין מאמע, און בכלל נישט געקענט מיין טאטע.

דער ראש ישיבה האט מיר צוריק געשריבן אז איך דארף רעדן מיטביידע עלטערן, דאס האט מיר זייער מחזק געווען און איך פרוביר דאס טאקע צו טון, איך דארף אבער נאך חיזוק אויף דעם, ס'איז מיר נאכאלץ שווער צו רעדן מיט דעם מענטש און טראכטן אז ער איז טאקע מיין טאטע.

יישר כח פאר אלע בריוו און שיעורים, איך האב זיך אויסגעלערנט אזויפיל גוטע זאכן וואס איך האב אין מיין לעבן קיינמאל נישט געוואוסט, נאר דער אייבערשטער קען אייך באצאלן.

משה

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת צו, ו׳ ניסן, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד משה נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

מוהרא״ש האט דערציילט אז אמאל איז געקומען א פרוי מיט איר זון א בחור צום גרויסן צדיק רבי ישראל אבוחצירא זכותו יגן עלינו (דער באבא סאלי), זי האט זיך אויסגעגאסן איר הארץ פאר אים: ״מיין זון מאכט מיר צרות אין שטוב; ער שרייט אויף מיר, ער שלאגט מיר, איך האלט מער נישט אויס פון אים!״ האט דער הייליגער באבא סאלי זי״ע אנגעהויבן צו וויינען: ״איי איי איי ווען איך וואלט ווען געהאט א מאמע, וואס וואלט איך געטון פאר איר? איך וואלט געגאנגען שפאצירן מיט איר, איך וואלט געגאנגען איינקויפן פאר איר וואס זי דארף, איך וואלט איר מכבד געווען״, אזוי האט ער געוויינט א לאנגע צייט; ער האט געוויינט מיט אזא תמימות ופשיטות אז דאס האט געמאכט א מורא׳דיגע רושם אויף דעם בחור, ביז דער בחור האט אנגעהויבן מיט צו וויינען מיט אים. צום סוף האט ער צוגעזאגט אז ער גייט זיך אכטונג געבן און מער נישט מצער זיין די מאמע.

ווען מען הערט אזא מעשה דארפן מיר אלע מיט וויינען און זיך פרעגן: ׳ווי אזוי פירן מיר זיך אויף צו אונזערע עלטערן?׳ און זיך פארנעמען אז מיר וועלן אכטונג געבן אויף אונזערע עלטערן, מיר וועלן זיי מכבד זיין און רעדן מיט זיי שיינערהייט.

דאס וואס דו זאגסט אז דו האסט נישט קיין געפיל צו רעדן מיט דיין טאטע ווייל שוין לאנגע יארן וואס דו האסט אים נישט געזען און נישט גערעדט מיט אים; דער רבי זאגט (שיחות הר״ן, סימן עד): ״לִפְעָמִים אֵין לְהָאָדָם שׁוּם הִתְלַהֲבוּת בְּהַתְּפִלָּה״, ווען א מענטש זעט אז ער האט נישט קיין שום חשק צו דאווענען דארף ער זיך מאכן א חשק און א ברען, אזוי ווי מען זעט אז א מענטש מאכט זיך ווי ער איז ברוגז, ׳מען שניצט זיך א רוגז׳ און נאכדעם ווערט ער טאקע ברוגז, אזוי דארף מען זיך מאכן א חשק צו דאווענען. מען מאכט זיך ווי מען האלט דערביי און נאכדעם האלט מען שוין טאקע ביים דאווענען; פירט דער רבי אויס דעם שיחה: ״וְעֵצָה זֹאת הִיא עֵצָה גְּדוֹלָה מְאֹד גַּם בְּכָל הַדְּבָרִים שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, שֶׁבִּתְחִלָּה צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא לָהוּט אַחַר אוֹתוֹ הַדָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה וְאַחַר־כָּךְ זוֹכִין בֶּאֱמֶת לָזֶה. וְהָבֵן מְאֹד״, דאס איז אן עצה פאר יעדע דבר שבקדושה, אין אנהייב דארף מען זיך מאכן א חשק אפילו מען האט באמת נישט קיין חשק, ביז מען איז זוכה צו שפירן א טעם אין די עבודה וואס מען טוט.

שטעל דיר פאר אז א מענטש וועט זאגן ׳איך לייג נישט קיין תפילין ווי לאנג איך האב א געפיל דערצו׳; עס איז נישט דא אזא זאך. מיר דארפן טון וואס דער אייבערשטער האט געהייסן - נישט קיין חילוק צי מען האט א געפיל צי מען האט נישט קיין געפיל. דאס זעלבע ווען עס קומט צו מכבד זיין טאטע מאמע דארף מען זיי מכבד זיין אפילו מען האט נישט קיין חשק צו דעם און עס קומט אן שווער. קודם מאכט מען זיך ווי מען וויל רעדן, מען מאכט זיך כאילו מען האט א געשמאק וכו׳, ביז דער אייבערשטער העלפט אז מען ווערט צוריק פאראייניגט מיט טאטע מאמע. וואויל איז פאר דעם וואס לייגט אוועק זיינע באקוועמליכקייטן כדי צו מכבד זיין זיינע עלטערן, אין דעם זכות וועט ער זוכה זיין צו זען נחת ביי זיינע קינדער.

דער אייבערשטער זאל העלפן מיר זאלן שוין אויסגעלייזט ווערן פון דעם ביטערן גלות, פון מחלוקת און קריגערייען. משיח זאל שוין קומען און מאכן שלום אויף דער וועלט, אזוי ווי עס שטייט (מלאכי ג, כג): ״הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא״ וגו׳, ״וְהֵשִׁיב לֵב אָבוֹת עַל בָּנִים וְלֵב בָּנִים עַל אֲבוֹתָם״.

...

~~~~~~~~~~

מיר האבן נישט פארשעמט דעם רבי׳ן. און אפשר געבט איר אויך ענגליש שיעורים?

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין א מיידל, איך לערן אין די ... סקול אין בארא פארק, איך מיט מיינע חבר'טעס הערן אויס די חיזוק יומי און די שיעורים, און דאס איז ממש אונזער לעבן. כאטש וואס מיר לערנען אין ... סקול, און רוב פון אונזערע עלטערן זענען ... חסידים, זענט איר אבער אונזער אמת'ער מנהיג און מורה דרך, אונזער אידישקייט קומט פון אייערע שיעורים.

מיר האבן א פראגראם אין סקול צו מאכן א פארשטעלונג פון יעדע לאנד, יעצט פאר פסח האט מען געדארפט מאכן פון די לאנד אוקריינע, און מיר האבן אויסגעקליבן צו מאכן וועגן ברסלב וואס געפונט זיך אוקריינע. עס איז גלייך אויפגעקומען אין געדאנק צו מאכן עפעס פון "נ נח", מיר האבן עס אבער אפגעווארפן, וויסנדיג ווי שטארק איר זענט קעגן דעם, ווי ווייט דאס פארשעמט ברסלב, וואס דאס איז אונזער גאנצע לעבן.

מיר האבן אויסגעקליבן צו מאכן א פארשטעלונג פון דעם ניגון הפצה וואס מ'האט לעצטנס געמאכט פון דעם א שיינעם קליפ, מיר האבן אנגעצייכנט דעם קליפ, און מיר האבן אויפגעמאכט שיינע "מאשענס" צום ניגון, און ב"ה די פארשטעלונג איז געלונגען גאר שיין און יעדער האט זייער הנאה געהאט.

איך האב געוואלט פרעגן אויב דער ראש ישיבה קען זאגן שיעורים אויך אין ענגליש, אזוי ווי טייל פון מיינע חבר'טעס פארשטייען בעסער ענגליש ווי אידיש, און זיי דארפן אויך האבן חיזוק.

א גרויסן יישר כח פאר אלעס וואס איר טוט פאר אונז, דער אייבערשטער זאל אייך געבן כח ווייטער אנצוגיין.

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת צו, ה׳ ניסן, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... תחי׳

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

וואויל איז אייך אז איר האט זיך אפגעהאלטן פון מאכן א פארשטעלונג פאר פורים ביי אייך אין סקול פון נ׳ נח׳, נאר אנשטאט דעם האט איר געמאכט א שפיל פון ברסלב ווי אזוי מען טיילט ספרים וכו׳.
~~~~~~~~~~

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ע): "עס זענען דא מענטשן וואס דורך זייערע מעשים און זייערע דיבורים זענען זיי גורם אז מענטשן זאלן זיך דערווייטערן פונעם צדיק"; בפרט די נייע אנשיקעניש פון 'נ-נח', וואס זיי זענען מבזה דעם רבי'ן אין אלע גאסן. מענטשן מיינען אז דאס איז ברסלב און זיי זענען גורם אז מענטשן זאלן נישט מקורב ווערן צום הייליגן רבי'ן.

מענטשן מיינען אז דאס איז א שפיל וכו', אבער דאס איז זייער א הארבע זאך און מען דארף זייער אכטונג געבן נישט צו גיין אנגעטון מיט בגדים וואס שטייען אויף דעם נ' נח' און נישט זינגען ניגונים פון נ' נח'.

דער רבי זאגט (ספר המדות, אות צדיק, סימן סט): "מִי שֶׁאוֹהֵב אֶת הַצַּדִּיק, צָרִיךְ לִשְׁמֹר אֶת הַצַּדִּיק, שֶׁלֹּא יֵצֵא עָלָיו שֵׁם רָע", ווער עס האט ליב דעם צדיק דארף אכטונג געבן עס זאל נישט ארויס גיין קיין שלעכטע נאמען אויפן צדיק; זייער אסאך עלטערן ווערן ברוגז אויף זייערע קינדער ווען זיי געפונען אויס אז די קינדער נעמען חיזוק פון ברסלב, ווייל זיי מיינען אז ברסלב איז א פלאץ פון משוגעים.

בנוגע ענגלישע שיעורים; מיר איז נישט גרינג צו רעדן אויף ענגליש ווייל איך בין אויפגעוואקסן אין א שטוב וואו מען רעדט נאר אידיש. לעצטענס האב איך אנגעפאנגען געבן א שיעור יעדן טאג אין ישיבה אויף ענגליש פאר די בחורים וואס קענען נישט קיין אידיש, מען קען דאס הערן אויפן טעלעפאן ליין "קול ברסלב".

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט אלע זוכה זיין צו טרעפן שידוכים בקרוב בזכות וואס איר געבט אכטונג אויפן הייליגן רבי'ן אים נישט צו פארשעמען.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (שבת קיט:): "הַמְבַזֶּה תַּלְמִיד-חָכָם, אֵין לוֹ רְפוּאָה לְמַכָּתוֹ", איינער וואס פארשעמט א תלמיד חכם איז נישט דא קיין רפואה פאר זיין עונש וואס ער גייט באקומען, איז דאך זיכער אז מדה טוב מרובה: "הַמְכַבֵּד צַדִּיקִים, אֵין מַחֲלָה שֶׁלֹּא יִזְכֶּה z` יְדֵי זֶה לִרְפוּאָה", איינער וואס איז מכבד צדיקים, ער געבט אכטונג מען זאל נישט פארשעמען צדיקי אמת, וועט ער זיכער ארויס גיין פון אלע קרענק, אמן.

...

~~~~~~~~~~

כ'בין שוין א חתן, און כ'האב ווייטער שווערע נסיונות

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

א גרויסע יישר כח פאר די הערליכע שיעורים וואס איך הער כסדר אויף די האטליין, דער אייבערשטער זאל אייך געבן כח ווייטער אנצוגיין מיט די הייליגע ארבעט.

שוין יארן וואס איך מוטשע זיך מיט גרויסע נסיונות אין קדושה, איך קוק שמוציגע זאכן, און איך טו שמוציגע זאכן, הוצאת זרע לבטלה רחמנא ליצלן, און איך קען זיך נישט ארויסזען דערפון.

איך האב געמיינט אז ווען איך וועל א חתן ווערן, וועט מיר ווערן גרינגער, דערוויל האב מיר אבער דער אייבערשטער שוין געהאלפן אז איך בין א חתן געווארן, און איך מוטשע זיך נאך ווייטער מיט שרעקליכע נסיונות, איך בעט אייך, העלפט מיר ארויס!

א גרויסן יישר כח.

שמעון
~~~~~~~~~~

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת שמיני-א, י"א ניסן, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד החתן שמעון נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

ווען א מענטש פאלט אריין אין עבירות, בפרט ווען מען זינדיגט אין פגם הברית הוצאת זרע לבטלה רחמנא לצלן - איז זייער שווער ארויס צו קריכן דערפון.

עס שטייט אין זוהר הקדוש (ויחי ריט:) "אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לֵית לָךְ חוֹבָא בְּעָלְמָא דְּלָא אִית לֵיהּ תְּשׁוּבָה בַּר מֵהַאי", עס איז נישט דא קיין עבירה וואס עס העלפט נישט דערויף קיין תשובה, אויסער ווען א מענטש איז פוגם בברית, "וְלֵית לָךְ לְחֻיָּיבָא דְּלָא חֲמָאָן אַפֵּי שְׁכִינְתָּא בַּר מֵהַאי", עס איז נישטא קיין זינדיגער מענטש וואס וועט נישט זוכה זיין צו זען דעם אייבערשטן אויב ער טוט תשובה, אויסער דער וואס זינדיגט אין פגם הברית; די עבירה פון פגם הברית אזוי אזוי הארב, ווייל פון יעדע טיפה וואס דער מענטש איז מוציא לבטלה איז אזוי ווי ער הרג'עט זיינע קינדער. דאס איז אפילו ווען א מענטש זינדיגט איין מאל וכו', כל שכן אז א מענטש זינדיגט אסאך מאל איז עס אזוי ווי ער איז גאר א גרויסער רוצח.

נאר דער רבי קען דיר העלפן; דער רבי קען יעדן איינעם העלפן, אפילו איינער וואס איז קראנק און ליידט פון די עקלדיגע נסיונות קען אויך ארויס קריכן פון זיינע עקלדיגע געמיינע שמוץ אויב ער וועט פאלגן דעם רבי'ן.

דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן יט): "אֲפִילּוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הָרְחוֹקִים מִן הַקְּדֻשָּׁה מְאֹד, שֶׁנִּלְכְּדוּ בִּמְצוּדָה רָעָה, עַד שֶׁרְגִילִין בַּעֲבֵרוֹת חַס וְשָׁלוֹם רַחֲמָנָא לִצְלָן", אפילו א מענטש וואס איז זייער ווייט פון קדושה, ער טוט עבירות רחמנא לצלן און ער איז שוין אראפ געפאלן אין שאול תחתית, "אַף עַל פִּי כֵן, הַכֹּחַ שֶׁל הַתּוֹרָה גָּדוֹל כָּל כָּךְ, עַד שֶׁיְּכוֹלָה לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הָעֲבֵרוֹת שֶׁרְגִילִין בָּהֶם חַס וְשָׁלוֹם. וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֹק קָבוּעַ וְחִיּוּב חָזָק לִלְמֹד בְּכָל יוֹם וָיוֹם כָּךְ וְכָךְ, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, בְּוַדַּאי יִזְכּוּ לָצֵאת מִמְּצוּדָתָם הָרָעָה עַל יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי כֹּחַ הַתּוֹרָה גָּדוֹל מְאֹד", אויב וועט ער זיך מאכן א קביעות צו לערנען יעדן טאג "כך וכך" וועט ער סוף כל סוף ארויס גיין פון זיין בלאטע, ווייל די כח פון תורה איז אזוי גרויס אז עס נעמט ארויס דעם מענטש פון זיין שלעכטס.

דעריבער אז דו ביסט נעבעך אזוי אראפ געפאלן אין עבירות, איז דא פאר דיר איין עצה: נעם א משניות און הייב אן לערנען משניות; לערן איין פרק נאכן צווייטן, אין אנהייב וועסטו נישט פארשטיין וואס דו לערנסט ווייל פון אזוי פיל מאל זינדיגן אין די עקעלדיגע עבירה פון פגם הברית האסטו פארלוירן דיין מח. אזוי ווי דער זוהר הקדוש זאגט (עיין פרשת משפטים, קי): "סְלוּקָא דִּיסוֹדָא עַד אַבָּא וְאִמָּא", אז מען איז פוגם בברית - מען איז פוגם ביסוד, דער פגם גייט ביזן מח; מען פארלירט דעם כח פון זיך קענען קאנצעטרירן וכו'. אבער אז מען לערנט אויפן סדר דרך הלימוד פון רבי'ן (כמבואר בשיחות הר"ן, סימן עו) אז אפילו מען פארשטייט נישט וואס מען לערנט זאל מען ווייטער זאגן די ווערטער פון די הייליגע תורה; דורכדעם איז מען זוכה אז מען הערט אויף צו טון עבירות און מען רייסט זיך ארויס פון די קליפות.

איך זאג דיר נאכאמאל: "קיינער קען דיר נישט העלפן, נאר דו אליינס"; אויב דו וועסט נעמען דעם רבי'נ'ס ווערטער און עס מקיים זיין, דו וועסט זאגן משניות אפילו אן פארשטיין, דעמאלט וועסטו ארויס קריכן פון דיין שרעקליכן פלאנטער אין וואס דו ביסט אריין געפאלן. ווער רעדט נאך אז דו וועסט

זאגן יעדן טאג ח״י פרקים משניות, חַ״י חַ״י הוּא יוֹדֶךָ כָּמוֹנִי הַיּוֹם, וועסטו זוכה זיין צו ווערן אן ערליכער איד.

ועל כולם זאלסטו בעטן דעם אייבערשטן ער זאל דיר העלפן זאלסט האבן כח זיך צו מתגבר זיין אויף דיין יצר הרע. בעט אים יעדן טאג אז דו ווילסט נישט טון די שמוציגע מעשים; בעט אים אז דו ווילסט נישט ליידן דיין גאנץ לעבן ביטערע צרות, ווייל אלע צרות וואס א מענטש ליידט קומט פון פגם הברית. ווען א מענטש איז פוגם בברית באשאפט ער קליפות, שדים און משחיתים וואס פייניגן אים, זיי גייען מיטן מענטש איבעראל און מאכן אים בעצבות ומרה שחורה. בעט דעם אייבערשטן ער זאל רחמנות האבן אויף דיר.

דער אייבערשטער זאל העלפן דו זאלסט תשובה טון אויף דיינע שלעכטע מעשים, אמן.

...

~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~